

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cov.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare sîr 20 lit.
Manuscripte nu sînt în-
poiază.

Duplicitate.

Când am citit, mai zilele trecute, comunicatul oficial al autorizațiilor noastre, trimis »dela cercul cel mai competent«, ziarelor bucureștene »Voința Națională« și »Viitorul«, ne-am adus numai decât aminte de apostrofa semnificativă a »Românului« de mai dăunăzi: »*Va veni minciuna, să bată la ușile voastre. Poc... poc... poc!... să băgați bine de seamă!*«...

Și ne-am gândit la frasa asta delicioasă de oarece era prea vădită tendința comunicatului, de a mistifica, din oficiu, publicul cititor din România și a-i prezenta acolo, raporturile dela noi, într'un chip cu totul contrar realității.

Este vorba aici de o duplicitate de cea mai vinovată specie și, cu toate că am dat cuvenitele desmințiri într'un număr anterior al nostru, ținem să reluăm firul lămuririlor, de oarece nu ne poate fi de loc indiferent machiavelismul acesta, cu care se caută un fel de apărare, sau de legitimare a unei greșeli politice.

Iată, în primul rînd, care este forma de apărare a oficialității, împotriva învinuirii noastre, că au tipărit foaia la Arad, numai din motive de concurență: »*Sînt cu desăvârșire inexacte afirmațiunile, cumcă »Românul« ar fi fost întemeiat cu scopul de a izbi în existența altor ziare românești...* Mă rog, acest fel de a mistifica este de-a dreptul absurd, de oarece nimeni nu poate presupune, că onoratul comitet ne-ar fi ex-

comunicat pe noi, numai pentru ca, mai pe urmă, să ne creieze aici în Arad un scump tovarăș și să ni-l dea drept aliat al năzuințelor noastre...! Din potrivă, întâiele manifestații bombastice ale »Românului« au fost în *contra* noastră, prin proclamarea lui categorică.

Operațiunile agitatorice cari au urmat cu broșuri și foi volante, în împrejurimile Aradului, cu scop de a momi cetitorii, de asemenea ne dau dreptate. Continuarea bănueliilor, cazul judecătorului Popa, scrisorile injurioase către colaboratorii noștri și intrigile pentru facerea de prozești în rîndurile amicilor noștri, sunt tot dovezi, cumcă »Românul« a fost înadevăr întemeiat numai cu gândul de a izbi în organul, care de 14 ani și-a câștigat un titlu meritos de existență în acest centru cultural, la care comitetul s'a imbulzit, ca la o masă pusă, părăsind, sau evitând alte centre bătute de Dumnezeu, cari puteau să-l îmbrățișeze.

Aceeaș contrazicere și aceeaș încercare de a spune pentru România una și de a face aici acasă față de noi alta, o găsim în o a doua frază gratuită a comunicatului oficial: »*După cum se poate tolera ori cui, chiar unui ziar românesc, să discute acțiunea partidului național românesc, tot așa și partidului național român era în dreptul său, să întemeieze un ziar de propagandă, etc. un ziar de rangul întâi, scris în cea mai aleasă limbă românească. Și spre a realiza acest scop, el nu a cruțat nici un sacrificiu*«...

Să ni-se deie acum nouă voie să rectificăm lucrurile așa cum sunt. Autorizații

noștri fac către ziarele din România cele mai largi asigurări de »toleranță« în materie de discuție și de critică, iar aici, acasă, introduc dinpotrivă teoriile cele mai imposibile ale »solidarității«, — ale solidarității în greșeli și în somnolență — și se dedau la nenorocite agitațiuni pe tema infalibilității comitetului. Putem să afirmăm, că nici odată judecata, în chestiuni de libertate a cuvântului în presă, n'a fost mai înjosită la noi ca prin recente manifestații, fără noimă, pornite »dela centru«. Și nimeni n'a tărăt în noroi, mai oribil, dreptul acesta al publicistului, în activitatea politică, decât amicii nechemăți ai comitetului.

Singurul punct, în care trebuie să dăm dreptate informatorului autorizat, este însă, neapărat, principiul generalmente admis, că partidul își are dreptul său la un organ de propagandă — cu singura rezervă însă să fie de propagandă de idei și nu de cuvinte sunătoare! De acest drept, partidul, cum se știe, a putut uza și în trecut. Dar, cum ne învață întâmplările recente, n'a avut tactul cuvenit până acum. Tragi-comedia »Luptei«, a organului *mondial* (sic!), cu teribilul faliment moral și material, e proaspătă încă în amintirea tuturor. Și trebuie să recunoaștem, că în noua sfortare de a acoperi o rușine, ca aceea cu »Lupta«, este ceva duios. În noua probă de sacrificiu, pe care o dau acum membrii comitetului, prin avansarea mijloacelor materiale, necesare pentru înfișiparea noului organ, este de sigur o deosebită probă de iubire de neam. Săraci cum sântem, se dovedește astfel, că tot mai avem

FOAIA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Luni seara.

Un romantic întârziat.

Ziarele aduc vestea unui asasinat literar. Nu e vorbă de opera nereușită a cutărui scriitor, nici de critica ucigașă a vr'unui critic holeric. Nu; e vorbă, de un asasinat literar, în înțelesul cel mai strîns al cuvântului.

Romanțierul american David Graham a fost împușcat ziua mare, de un anume Goldborough, fervent aderent al sexului frumos și al mișcării feministe.

Cazul s'a petrecut în Newyork și a stîrnit senzație enormă, cu atât mai vărtos, că asasinul nici nu cunoștea pe romanțier, ci la rețus în »legitimă« indignare ce a simțit cetînd scrisul acestui romanțier iubit, care avea obiceiul de a spune *adevărul*, când aducea vorba despre sexul frumos și aspirațiile-i absurde, cuprinse sub eticheta bine sunătoare a feminismului.

Înainte cu câteva luni, se pornise în America mișcarea feministă, îndreptată împotriva maternității. Lozinca era: femeile să evite maternitatea?

Romanțierul a atăcat cu ironia lui superioară această pornire stupidă, spunînd că femeile cari fac parte din aceasta mișcare ar trebui internate într'un ospiciu, exceptînd cazul, că sînt atât de bătrîne, încât nu mai pot

fi trase la răspundere pentru acțiunea lor descreată.

Spunea adevărul: bietul romanțier și scriitorilor trebuie să li s'a îngăduie și lor acest privilegiu, de a spune câteodată și adevărul, oricât de mult l-ar ascunde la adăpostul frazelor lustruite. Spunea adevărul, dupăcum îndrăsnise să-l spună și de alte dăți în chestia feministă.

Francheta aceasta nu-l făcuse nici de cum antipatic; mai ales în ochii femeilor — nu! Printr'un ciudat fenomen psihic, femeile au o atenție deosebită, chiar pentru autorii cari le bruschează consecvent în scrisul lor: o reminiscență vagă, din epoca paleolită, probabil, când nu erau cavaleri de La Mancha, nici Sanchio-Panzi, cari să se ațină gâfîind pe urma vitejilor ce se războiau cu morile de vînt și vedeau în ori-ce Dulcinee burgheză, o prințesă din basme, o regină, căreia nu-i lipsia decât diadema.

Femeile își mușcau buzele, citînd scrisul satiric al romanțierului; se indignau chiar, pe urmă să domoleau încetul cu încetul, biruite de superioritatea intelectuală care a impus întotdeauna sexului slab, deși, probabil, nu așa de mult ca superiozitatea fizică...

N'ar fi fost deci nici o primejdie pentru romanțierul nostru, care în schimbul câtorva săgeți înveninate din paginile lui, era răsplătit adese cu ochiade pline de fîgăduință.

Ci iată se ridică un Dan Chișot al Il-lea, în armura-i amenințătoare. Tînerul Goldborough, milionarul, care petrecuse atîta ani în Germania. Citise pe Schiller și pe Goethe, se

extaziase de cănta doctorului Faust, care amăgise pe Margareta și de lacrimile Lottei la groapa lui Werther... În ce regiuni plutia acest romantic al veacului al XX-lea — și cât de piperniciți păreau compatrioții lui prinți din această înălțime! Compatrioții lui cei alhtiați după dolari, în goana lor vertiginosă și stupidă!

Zimbă cu un fel de milă, gîndindu-se căt de neghiobi sînt acești oameni, cari aleargă după aurul stupid, și nu înțeleg că nu acesta e coroana creatorilor, ci feineia!

Și femeia se înălța, în gîndul lui de vizionar la înălțimi eterice — unde probabil nu visa să se avînte vre-odată!

Când a citit scrisul romanțierului, s'a gîndit la frumoasele de pe malul Rinului, la ochii albaștrii și la pletele aurii — pe urmă și-a îmbrăcat armura de cavaler medieval, și vîrîndu-și revolverul în sîn — pentru siguranță e mai consult să faci puțină abatere, fie chiar anarhionistă — a exclamat ca și conții din romanele anterioare lui Cervantes:

— Acest mișel va muri de mîna mea!

Stăruințele prietenilor au fost zădarnice; cavalerul nu putea să-și schimbe vorba.

Romanțierului îi șoptiseră deasemenea, cățiva prieteni, să-și păzească pielea. El rîdea cu satisfacție; de cine avea el să poarte teamă? Lignise două femei în câteva lucrări — și chiar aceste li arătau cea mai mare simpatie pretutindeni. Să fie vr'un bărbat gelos, vr'un descreerat, căruia i-s'a năzărit ceva? Nu credea.

oameni politici prin comitet, iubitori de jertfe bănești, când e vorba de un fapt așa de însemnat, ca întemeierea »Românului«. Numai cât, neapărat o rezervă totuș ne facem. Nimeni nu poate ști, dacă, mai curând sau mai târziu, onoratul comitet nu va recunoaște singur, că, în locul unui organ de propagandă, — cum asigură pe cei din România, — făcând un organ de concurență — cum se prezintă în realitate — n'a fost destul de prevăzător. Căci, dacă după toate aparențele, comitetul și organul său vor mai continua să mențină această duplicitate și vor încerca să ne sfideze ca în trecut, cine știe dacă nu vor risca prea mult și dacă nu vor sângera prea tare în abuzul acesta, evident pripit, de forțe materiale, ca să nu zicem intelectuale, cu cari flirtează.

Am relevat această duplicitate de informare a opiniei publice din România, pentru că ea este un sistem de mistificare, care nu onorează apucăturile autorizate. Vorba lor: »Poc... poc... poc! Să băgați bine de seamă!«

Lupta dela Șimleu. Din Șimleul-Silvaniei ni-se scrie: »Știrea că de toți iubitul Dr. Victor Deleu a primit și de data aceasta candidătura, cu program național, a fost primită de alegătorii români cu mare însuflețire, de fruntașii unguri cu „revoltă“. Lupta va fi grea și se va da mai ales între cei doi candidați unguri și alegătorii lor unguri, căci alegătorii noștri români se poartă brav și resping banii cu cari de pe acum încep adversarii să-i corumpă.

Dacă nu se va retrage nici unul dintre candidații unguri, probabil va fi nevoie de alegere în balotaj între Dr. V. Deleu și Dr. Barabás.

Alegerea va avea loc, cum v'am anunțat la 14 Februarie n. înaintea alor 3 comisii. Președinte al alegerii e avocatul Faragó Sándor, care a prezidat și alegerea din vara trecută.

Și iată cavalerul s'a năpustit totuș asupra lui și l-a doborât cu două gloanțe de revolver.

Până aici povestea.

Vorba e acum: are povestea asta — din nenorocire adevărată — o morală?

Are, spune un spiritual gazetar din Viena: întâi să nu glumim cu mișcarea feminină, al doilea ca americanii să nu citească poezi și filosofi germani, — căci le tulbură creierii.

Oricât de spirituală ar fi concluzia aceasta, nu mi-se pare îndestulătoare.

Eu unul înu cred și nu voi putea crede niciodată în seriozitatea mișcării feministe, sprijinită, în cea mai mare parte de fete bătrâne, femei divorțate și isterice...

Nici nu cred că lectura cutărui poet sau filozof să fie de-o importanță așa de zdrobitoare. Din o mie de oameni, cari citesc pe Schopenhauer, va rămânea numai unul singur convins despre nimicnicia vieții — și-și va întinde mâna după revolver. Cealaltii 999 vor încrunta puțin din sprincene, își vor lua pentru câteva zile un aer mai posomorât, pe urmă își vor vedea de afaceri și de sănătate, — cum își vedea filozoful singur!

Ce e însă cu acel unu, care își frânge gâtul?

E o apariție patologică, cum ar zice psihiatrii, ori un anarhism, cum ar spune sociologii.

În clin mai mult spre părerea acestor din urmă.

Asasinul romanțierului american nu este un

Condamnarea părintelui Constantin Lucaciu. Din Sătmar ni-se telegrafiază: Azi s'a început înaintea tribunalului din Sătmar procesul de agitație pornit împotriva părintelui *Constantin Lucaciu*. La proces asistă lume multă de Români, dame, domni și țărani. Acuzatul și apărătorul său au susținut drepturile limbii românești cu multă tărie. *Toți au vorbit numai românește.*

Desbaterea a continuat și după amiază. Procesul s'a terminat după orele 5. Dl Constantin Lucaciu a fost condamnat la 3 zile închisoare de stat și 60 coroane amendă. Ținuta românească a acuzatului și apărătorului său a impus.

Apărătorul, dl Dr. Aurel Lazar din Oradea-Mare, a anunțat apel.

De pe țărâmul celălalt.. Din București ne sosește o broșură scrisă de dl Ioan Slavici și intitulată *Sbuciumări politice la Români din Ungaria*. Broșura aceasta, după cât ne asigură autorul, a fost făcută încă astăvară, dar publicarea ei a fost amânată pentru că să nu se poate zice că dl Slavici ar fi zădărnicit prin intervenirea d-sale bunele silințe ale dlui Dr. Ioan Mihai. Ținta acestei broșuri e de altfel justițierea dezertării de care s'au făcut vinovați, spulberându-și pentru totdeauna orice prestigiu politic Mangra, Brote și însuși Slavici. Iată și una dintre multele formule eufemiste ce ne dă în broșură dl Slavici crezând să izbutească cu ele:

Dl Octavian Goga, »intransigent«, nu stă de vorbă cu nimeni, care nu e gata să-i deie autonomia Ardealului; dl Dr. Iuliu Maniu, om cu vederi mai largi, nu stă de vorbă cu nimeni, care nu i reorganizează statul ungar; dl Aurel Popovici, om cu concepțiuni de tot mari, nu stă de vorbă cu nimeni, care nu-i dă marea Austrie, unită și puternică: Arhieriei români însă, preoțimea și dascălimea română, oamenii cari au rost, ori ocupă pozițiuni în statul ungar, precum și masele mari ale poporului român sunt gata să stea de vorbă cu ori și cine, care poate să le deie oarecare garanții, că în viitor nu vor suferi ca în trecut, **ei vor putea să-și urmeze fiecare 'n toată libertatea lucrarea (!).**

Aceiaș încercare de a povesti rostul ideal al luptelor noastre și de a slăbi conștiința datoriei noastre, aceiaș sofismă abominabilă în interpretarea singurei ținte spre care năzuim, o întâlnim apoi pagină de pagină. Dl Slavici proclamă că »Români n'au să se lupte de-aci înainte ca să-și

alienat, ci un om, care și-a greșit epoca; o neînsemnată caricatură de analromism.

Dacă el s'ar fi năpustit asupra nespălatului romanțier înainte cu câteva veacuri, ar fi săvârșit o faptă de veșnică pomenire. Cu tot sarcasmul lui Cervantes, figura lui s'ar fi strecurat totuș până în preajma vremilor nouă, învâlită în nimbul de apotează al eroilor, cari au luptat pentru ideal.

Astăzi însă, cine mai poate lua în serios pe acest cavaler întârziat; cine mai poate înțelege fanatismul lui pentru o cauză așa de problematică, cum e aceea a mișcării feministe?

Unde erau Dulcineele evului mediu, în comparație cu gălăgia acestor falși apostoli, cari renunță în orice clipă la sfintele lor principii, la cea dintâi șansă de a pune mâna pe un barbar și ticălos bărbat?!

Mister Goldborough, croit din nobila stofă a carialeilor romantici, putea să fie o figură adorabilă cu câteva veacuri în urmă; azi nu mai face.

E cel mult o figură de operetă, lăsându-ți un zîmbet ce se înrudește mai mult cu mila decât cu simpatia!

AI.

apere existența, ci ca să-și asigureze libertatea de desvoltare firească și reușește astfel să ne dispenseze de orice discuție cu d-sa.

În broșură ni-se poveste-c apoi multe de toate din trecutul mai proaspăt al frământărilor noastre și se fac și constatări adevărate, referitor la situația noastră internă. Mai aflăm că dl Slavici e un admirator fervent al contelui Tisza, că are toată încrederea în intențiunile acestuia și că contemplă soluția chestiunii de naționalitate numai în cadrele actualelor stări de lucruri. D-sa firește nu recunoaște nici astăzi, că a dezertat din toiul luptei, când guvernul contelui Khuen, cu gândul vădit de a ne distruge și fragia organizația ce-o avem, se năpustise c-o nemaipomenită furie contra candidaților noștri, precum nu recunoaște nici efectul atât de nefast al dezertării d-sale și a celorlalți dezertori și nici că fapta de care s'au făcut atunci vinovați, n'a putut fi încreștată decât pe răbojul trădărilor de neam. Nu, căci d-sa și-a pierdut orice legătură cu viața de azi a luptelor noastre și ne vorbește de pe-un țărâm de unde nu mai este întoarcere..

Cu vre o ocazie binevenită însă vom mai reveni.

Proces de presă la Sași. Împotriva ziarului săptămânal săsesc »Gross-Kokler Bote«, procuratura a pornit proces de presă, pentru că a reprodus darea de seamă politică a deputatului sas W. Melzer, fără a dispune de cauzia cerută de lege.

Editorul a fost declarat vinovat și condamnat, dar luându-se în considerare că a procedat cu absolută **bona fide** — executarea sentinței a fost suspendată.

Un om ciudat. Sub titlul acesta, »Poporul Român« din Budapesta, »autorizată« pentru popor, înregistrând numirea dlui Dr. G. Popa scrie următoarele:

»Au mai fost dezertori și vor mai fi. Speța acestor oameni e tragică. Transfugul Dr. Gheorghe Popa, nou-numitul jude de tribunal la Arad, a dat însă o nouă notă acestui soi de oameni. Omul ăsta n'a avut nici atâta simț, ca înainte de a fi pornit să antușambreze, cerșind po-turi, să-și fi dat demisia din comitetul național. Parecă dl Gheorghe Popa — Doamne ce oameni la loc și Români constanți au purtat acest nume în părțile Aradului — a fost cu planul, ca să și rezerve locul din comitet pentru cazul, că nu-i succede să apuce os de ros. — Ciudat perversă calculare.

Știm însă, că onoratul comitet l-a șters din lista membrilor încă la vreme, și astfel d-sa nici n'a mai fost invitat la cele 2 ședințe din urmă.

Iată dar, că comitetul a făcut acțiunea de primenire atât față de »Tribuna«, cât și față de cirații săi, dintre cari unul dintre cei mai lărmuitori era Popa.

Înregistrăm fără comentariu faptul că dl Dr. Popa a fost șters »de cu vreme« din lista membrilor comitetului. Nu discutăm nici procedul ciudat de a »șterge« din lista membrilor pe X. Y. fără o hotărâre preabilă a celor în drept a aduce hotărâri; nu discutăm nici lipsa de consecvență a comitetului central care nu procedează tot atât de sumar și față de ceilalți membri vinovați, — ci ne oprim numai pe o clipă la noua **calomnie** plasată de »prietenii« noștri, de data aceasta în foaia dlui Dr. Vasile Lucaclu și Dr. Ioan Sucu.

»Comitetul a făcut acțiunea de primenire atât față de »Tribuna«, cât și față de cirații săi, dintre cari unul dintre cei mai lărmuitori era Popa.

Își dă seamă dl Dr. Vasile Lucaclu (cu dl Sucu nu se discută serios.) de infamia acestei noi calomnii? Căci e o infamie și calomnie să afirmi că »unul dintre cirații mai lărmuitori ai Tribunei a fost Popa«, — când știu toți că Dr. Popa n'a avut nici o legătură cu ziarul nostru, n'a fost niciodată prieten al ziarului nostru, ci întotdeauna prieten al celor cari azi ne calomniază în tot chipul și când cel care l-a felicitat între cei dintâi pe dl Popa a fost însuși dl Dr. Ștefan C. Pop, deputat dietal, membru în co-

Dr. Stefan Tămășdan,

medic cur. specialist în dermat.,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Peisani Fischer Eiz. Poarta II.

Consultați dela orele 8—12 a. m. și 3—6 a. p.

mitetul executiv, membru în comitetul de redacție al »Românului«, președintele clubului, român comitatens, etc. etc.

În tabăra »Tribunei« să nu căutați oameni cari doresc să se căpătuiască... Arivistii, lefegii, trîntorii naționali se găsesc în altă tabără, mult mai aproape de calomniatorii noștri!

Delegațiunile. Comisia delegațiunii maghiare pentru afacerile externe a intrat în ședința dela 4 Februarie în discuția bugetului. Momente noi nu s'au adus în discuție. Săghy a amintit în vorbirea sa și despre relațiile cu România zicând: »Ministrul de externe a afirmat de-atâtea ori că relațiile noastre cu România sunt din'te cele mai bune, cu toate că în România se pot observa unele stări, cari nu servesc întăririi acestei relații «

În ședința dela 4 Februarie a comisiei delegațiunii austriace, pentru afacerile armatei comune primul orator a fost Montecuccoli, care a schițat în câteva minute urcarea din an în an a bugetului. A vorbit și ministrul comun de război baronul Schönaich, ocupându-se cu reformele militare.

La temerea exprimată de oratori pentru acoperirea enormelor cheltuieli, ministrul de finanțe Meyer, a spus că pentru acest scop va încheia un împrumut.

Incompatibilitatea lui Burdia. În ședința de azi a Camerei deputaților, comisia de incompatibilitate a raportat că dl Constantin Burdia, deputatul Caransebeșului, învinuit că ar ocupa și funcția incompatibilă de președinte al fondurilor grănițarești — a renunțat la acest oficiu, s'a trecut deci la ordinea zilei.

Ședința a fost deschisă prin discursul lui Polonyi Géza, care a adus din nou în discuție chestiunea imunității deputatului croat Bonianin, atacând pe banul Tomasics că guvernează anti-constituționalcește. Ministrul președinte a luat apărarea banului protestând ca „un deputat să aducă judecată într'o chestiune care nu-i de competența lui“. (Sgomot).

Observarea aceasta a evvat opoziția, care a cerut ședință intimă. După evacuarea galeriilor, deputatul Lovászy Márton a protestat împotriva acestor cuvinte ale contelui Khuen, prin care contestă dreptul de critică al deputaților.

Contele Khuen a declarat că n'a contestat dreptul de critică, ci numai dreptul de-a judeca. Declarațiile acestea le-a înțeles și în ședință publică.

Apoi s'a intrat în discuția proiectului băncii austro-ungare.

Camera magnaților va ținea Joi o ședință, având să aleagă pe membrii comisiei de verificare, să revizuiască lista de membri ai camerei magnaților și să aleagă pe delegatul croat pentru camera magnaților.

Banca comună și comitetul nostru național.

În ședința camerei ungare dela 1 Februarie a vorbit și dl *Dr. Teodor Mihali*, președintele clubului deputaților naționaliști.

A luat cuvântul în discuția asupra proiectului pentru prolongarea privilegiului de emisiune a Băncii Austro-Ungare. De fapt însă a vorbit despre băncile noastre românești — și despre banca austro-ungară a spus numai următoarele (întru cât textul publicat în Nr. 16 al »Românului« e autentic).

»Partidul naționalităților din Cameră a hotărât să nu ia parte la desbaterile în chestia băncii«.

Dacă cu toate aceste vorbește, o face ca să respingă acuzațiile aduse băncilor românești, de deputații Boross János și Ostffy Lajos.

Dupăce face apărarea băncilor noastre, la sfârșitul vorbirii spune despre banca austro-ungară — următoarele:

»Acum în convingerea de a fi satisfăcut datorințelor mele, mă conformez admonițiunii d. președinte și trec la tractarea chestiunii băncii. Aici mă mărginesc la declarația, că noi, partidul național chestia băncii o considerăm pur și simplu de o chestiune economică. La desbateri nu luăm parte, însă ascultăm cu răbdare. Am urmărit discuțiunea de până aci, fără să aflăm ceva nou. Într'aga discuțiune să învârtă în jurul întrebării: este oare chestia băncii naționale chestiune politică, de drept, ori o simplă chestie economică, financiară? În privința asta fie-mi permis să cred, că părerea partidelor s'a format, s'a cristalizat deja, și azi nu mai poți abate pe nime dela părerea sa. Din partea noastră banca comună nu e decât o problemă curat economică. E întrebarea deci, care o să poată satisface mai bine trebuințelor economice ale țării și locuitorilor ei. Iar aici trebuie să recunoaștem, că banca austro-ungară și-a împlinit până acum — rostul bine. Constatăm pe baza experiențelor, că aceasta bancă corespunde deplin pretențiunilor de credit ale Monarhiei.

Constatăm, că decretul țării l-a ridicat în ochii străinătăței, și constatăm, că în timpul mai nou și față de noi, de naționalități să poartă mai echitabil deși nu în măsura la care ne așteptăm. Face prea grele restricțiuni, că abia foarte mici împrumuturi ne dă cu 4 și 4 1/2 la sută. Însă totuș susținem legăturile cu ea, pe motivul, că sântem mândri de legătura ce o avem cu banca austro-ungară, prin aceasta crescându-ne autoritatea și creditul la celelalte bănci.

»Dacă s'ar da importanță ăstorfel de principii pe tărâmul financiar și îndeosebi în chestia băncii, ca numai anumite tendințe politice să se valideze, faptul acesta ar fi în dauna și pe contul instituțiilor noastre.

»Să fie convinsă on. opoziție, că atunci când au rescomptat Banca austro-ungară și cu ea celelalte institute din capitală băncile naționalităților, au promovat și propriile lor interese. Căci banca austro-ungară și celelalte bănci mari pentru fiecare caz pot să depună anual 30—40 milioane coroane în modul cel mai sigur, pentru că valorile acelea nu se vor pierde, căci aceasta o garantează nu numai cele vre-o trei patru

ori cinci subscrieri, dar acolo este și garanția băncii. Când e vorba de bani ori afaceri comerciale, toți conducătorii politici trebuie să se desbrace de tendințele politice, oricât de pătimășă ar fi politica, căci numai așa putem să-i privim de financieri buni.

»Altfel, am puține de zis referitor la bancă, pentru că am declarat deja, că noi naționalitățile vedem în bancă numai o afacere economică și de aceea partidul naționalist, e pentru banca comună, căci își vede asigurată în modul acesta creditul. Sântem aderenții băncii comune, cu toate că avem cea mai mare neîncredere față de guvern.

»Eu așadar, cu toate că avem cea mai mare neîncredere față de guvern, în chestia aceasta, care nu este a guvernului ci a țării, primesc proiectul în general, deoarece servește interesele țării«.

Din declarațiile acestea aflăm că: partidul național român e aderent al băncii comune, pentru că:

a) »Banca Austro-Ungară corespunde deplin pretențiunilor de credit ale Monarhiei«.

b) »Banca Austro-Ungară« în timpul mai nou și față de noi, de naționalități se poartă mai echitabil, deși nu în măsura la care ne așteptăm. Însă totuș susținem legăturile cu ea pe motivul că suntem mândri de legătura, ce o avem cu banca Austro-Ungară, prin aceasta crescându-ne autoritatea și creditul la celelalte bănci«.

c) Partidul naționalist, văzând în bancă numai o afacere economică — e pentru banca comună, căci își vede asigurată în modul acesta creditul«.

Ne dăm seama de situația dificilă ce i-s'a creiat comitetului nostru național și în special clubului nostru parlamentar prin discuția asupra băncii de emisiune. Și asta mai ales din motivul, că noi nici în programul nostru politic dela 1881, nici în punctele dela 1905 — nu ne-avem precizate confesiunile noastre, nici față de dualism, nici față de convenția vamală, ori față de comunitatea și cooperările economice dintre cele două state, ce formează Monarhia.

Dupăce chestiunile economice și cu deosebire chestiunile de politică economică formează pentru toate neamurile și pentru toate statele preocupări de rangul întâiu — desigur s'ar fi impus și comitetului partidului nostru național, să aprofundeze aceste chestiuni și să afle o formă potrivită de discuție publică. Și când s'au întrunit la Budapesta ca să rezeze și să înființeze ziare, aveau datoria să precizeze credințele partidului nostru față de chestiunile economice și mai ales față de politica economică dualistă, în care intră și chestiunea băncii de emisiune, ce să discută de ani de zile!

Dacă se făcea aceasta nu trebuia să roșim acum la cetirea discursului, ce s'a rostit în cameră de însuș președintele clubului parlamentar.

Ca să scuze faptul că deputații noștri nu i-au parte la discuția asupra băncii de emisiune a spus dl Dr. Mihali următoarele: »Noi, partidul național, chestia băncii o considerăm pur și simplu de o chestie economică. La desbateri nu luăm parte, însă ascultăm cu răbdare«. Care va să zică, pe noi, partidul național român — nu ne interesează chestiunile »pur și simplu« eco-

: Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA“

cereți în toate hotelurile
cafenelele și ospătăriile.

nomice? Așa afirmă președintele clubului nostru parlamentar când explică neparticiparea deputaților noștri la discuția asupra băncii de emisiune!

Dacă e adevărat că deputații noștri au ascultat cu răbdare discuția asupra băncii de emisiune — nu înțelegem de unde izvoarește naivitatea argumentelor cu care dl Dr. Mihali a motivat alipirea noastră de banca comună. Căci doar în întreaga discuție s'au adus o mulțime de argumente foarte ponderabile, atât pro cât și contra comunității băncii de emisiune.

Din aceste argumente, desigur formulate în conglăsură cu aspirațiile noastre naționale și economice — își putea dl Mihali să și construiască un întreg arsenal de dovezi și să nu ne ofere tristul prilej să ne rușinăm de motivele, pentru care suntem noi Români aderenți ai băncii comune de emisiune.

După dl Dr. Mihali noi suntem pentru banca comună, pentru că și băncile noastre primesc credit dela banca Austro-ungară și pentru că «partidul național își vede asigurată în modul acesta creditul».

Dacă clubul nostru parlamentar n'a avut alte argumente ca să lămurească punctul nostru de vedere față de banca de emisiune — ne făcea un serviciu mult mai mare dacă nu lua cuvântul în discuție. Cu astfel de vorbiri și mai ales, spuse de un director de bancă, — ne arătăm numai sărăcia de suflet și puțină noastră înțelegere pentru chestiunile economice și pentru politica economică.

Asupra întregii vorbiri a dlui Dr. Mihali — vom reveni.

Banii lui Jeszenszky.

— Monomania d-lui Aurel C. Popovici. —

Blajina *Gazetă* din Brașov care dela moartea lui Aurel Murășianu se făcuse întâi prea tânără, pe urmă prea bătrână și care de atunci nu și-a mai regăsit nici odată rostul și personalitatea pierdută, și-a găsit în sfârșit nu nota ei care-i cel mult blândetea mălăiață, dar nota extremului celuilalt, înverșunarea și furia de ciclop a dlui Aurel C. Popovici. Colaborarea acestuia e menită să-i de-a noua viață și noul rost pe care vechiul confrate din Brașov nu mai e în stare să și-l dea singur. Nimic mai trist decât să te renaști după moarte — tot bătrîn și tot nevoiaș, cu barba albă, fără dinți în gură și cu șoldurile pline de reumatism.

Să ascultăm deci pe noul Făt-Frumos care s'a logodit cu — Știrba-Baba-Cloanța, pe dl A. C. Popovici. Se înțelege că din împreunarea asta antinaturală nu pot ieși decât copii anormali.

Cel mai nou făt al acestei dragoste perverse cu cele 70 și vre-o patru de primăveri ale *Gazetei* este, precum se știe, fioroasa și senzaționala descoperire a dlui Popovici că *Tribuna* e vândută guvernului unguresc și că primește bani dela Jeszenszky.

Iată-ne destăinuți și desvăluți în fața opiniei publice. Cu ochii plecați la pământ de rușine și durere, ne mărturisim păcatul și ne pocăim dlui Popovici. Spre a ispăși vina noastră grea, iacă declarăm că toți banii primiți dela Jeszenszky, îi vom jertfi pe altarul neamului.

Facem deci dlui Popovici următoarele propuneri alternative:

1. Dăruim toți banii ce i-am primit și-i vom mai primi dela dl Jeszenszky sau dela alt om al guvernului unguresc, pentru întemeierea cât mai grabnică a viitorului stat federal numit *Vereinigte Staaten von Gross-Oesterreich* (Statele-Unite ale Austriei mari). Planul și devizul exact se găsește în cartea cu același titlu a dlui Aurel C. Popovici. Cum proiectul până în cele mai mici amănunte este făcut de mult de meșterul domn Popovici, lipseau numai mijloacele de execuție pe cari acum i-le punem cu plăcere la dispoziție.

Singura piedecă serioasă pe care ar împiedica-o realizarea acestui frumos plan e guvernul unguresc. Făgăduim însă dlui Popovici că din parte-ne vom interveni prin dl Jeszenszky pe lângă dl Héderváry, ca să renunțe la împotrivirea sa. Date fiind relațiile noastre intime cu dl Jeszenszky, pe cari le cunoaște atât de bine dl Popovici, nu ne îndoim că intervenția noastră va avea succes. În caz contrar îl vom amenința cu ruperea relațiilor și,

2. cu angajarea dlui Aurel C. Popovici ca colaborator la *Tribuna*, unde va publica noi și senzaționale destăinuiri despre tradările guvernului unguresc și unde-l va desvăli fără cruțare pe dl Héderváry ca vândut dlui Justh Gyula, sau dlui Franz Kossuth, sau dlui Teodor Mihali (pe care-l voiți, căci dl Popovici are dovezi pentru orice).

3. Dacă dl Popovici nu primește aceste soluțiuni, îi propunem alt angajament la *Tribuna*: să-și continue polemicile și desvălirile despre tradările *Tribunii* în coloanele noastre, pe cari i-le punem cu plăcere la dispoziție (afară doar de rubrica foiletonului pentru care la noi se cere oare care nivel literar al frazei și al expresiei). Onorarul d-lui Popovici va fi suma întregă a tuturor subvențiilor și ajutoarelor pe cari le-a primit și le va primi în viitor *Tribuna* dela dl Jeszenszky sau alt om al guvernului unguresc. Credem că nu am putea găsi pentru cititori o lectură mai distractivă și în același timp senzațională, decât proza umoristică din „desvălirile” dlui Popovici.

Cu acest chip își vor găsi socoteala și dl Popovici și *Tribuna* și și publicul nostru.

Pentru ca să nu se creadă înșelat dl Popovici, îi cedăm în scris dreptul de a ridica personal și direct dela dl Jeszenszky sumele știute. Dacă acesta ar încerca să tăgăduiască, dl Popovici are toată libertatea de a-l lua de scurt, producându-i „dovezile publicate în *Gazeta Transilvaniei*”. Fără îndoială dl Jeszenszky va tăcea ca peștele și va plăti fără să crăcească.

4. Dacă nici soluția asta nu va găsi aprobarea dlui Popovici, publicăm și noi un concurs (după modelul confratelui nostru din Arad) pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului:

„Meritele scriitorului” englez Belinbroke la desvălirea tradărilor în politica românească din secolele XX și XXI, cu deosebită considerație și cruțare pentru marasmul senil al „*Gazetei Transilvaniei*”. Premiul ce făgăduim e suma totală a subvențiilor ce am primit și vom mai primi în viitor dela Jeszenszky. Comisiunea pentru decernarea premiului se va compune dintr-o singură persoană: dl Aurel C. Popovici.

5. În sfârșit dacă concursul nostru nu va avea succes, ceia ce nu-i imposibil, hotărîm că vom dăruii banii primiți dela Jeszenszky aceluia medic psihiatru care va tămădui pe dl Aurel C. Popovici de ideea sa fixă, că *Tribuna* e vândută lui Jeszenszky. Cum lucrul acesta e greu din cale afară, credem că nici dl Popovici nu va găsi că suma ce făgăduim e exagerată, oricât de mari ar fi subvențiile ce primim.

În schimbul acestui sacrificiu ce facem, jertfind subvențiile dela Jeszenszky, cerem un singur lucru: ca ziarul autorizat al partidului național să renunțe de asemenea la toate subvențiile și sumele ce a primit și va mai primi din afară de Ungaria.

Numărătoarea populației Bihorene.

— Sporul Românilor. —

Numărătoarea populației ne-a adus pretutindeni nouă Românilor rezultate îmbucurătoare, căci în scurgerea celor zece ani din urmă părțile locuite de Români sau populate în mod simțitor cu nouă vârstare răsărite din trupul neamului nostru. Aveam tot dreptul să fim cu ochii în patru la decursul numărării de curând isprăvite, și numai mulțumită acestei prevederi cuminti, am ajuns să putem strecura — aproape pe neștiute — în sufletul fiecărui Român conștiința și mândria de neam.

Ingrijorările guvernului s'au dovedit îndreptățite, căci fapt e, că în ținuturile locuite de naționalități, ungrimea scade în neasemănat raport cu sporul celor dintâi. Acelaș caz, după o știre venită dela vice-spanul din Orade, se învederează mai ales în comitatul Bilhorului, unde comune întregi ale ungrimei se pustiesc, pe când satele românești cresc pe zi ce merge ca număr, cu toată sărăcia și multele nevoi ale acestui colț uitat de Dumnezeu.

Pentru a învedera pe cât se poate sporul frumos al populației românești față de străini, dăm mai la vale, deși raportul ce avem nu e complet, o icoană a numărătoarei.

Cercul Belușului

compus din 62 de comune. La numărătoarea de acum zece ani avea cu totul 43947 locuitori.

	In 1910	In 1900.
Drăgănești	2715	2321
Feniș	3818	3250
Poiană	4336	3709
Buntesti	3866	3340
Tătărești	2444	2182
Remetea	3221	4720

Prin urmare notariatul Remetea s'a împuținat cu aproape 1500 de capete în decurs de 10 ani. Pe lângă aceasta trei notariate n'au înaintat raport despre douăzeci și trei de comune.

Cercul Belului

cu treizeci și trei de comune avea la numărătoarea de acum zece ani 17408 locuitori

	In 1910	In 1900
Bel	2212	2921
Bel (notariatul)	2403	1926
Agrîș	3740	3240
Comana	2115	1956
Bel-măghiăruș	2226	1961
Ucuiș	1722	2909

Cercul Berechieului avea acum zece ani 31915 locuitori, azi are 20950; populația ungrască scade.

Cercul Cefa avea acum zece ani 27355 azi are afară de comunele al căror raport n'a sosit încă 18281.

Cercul Tincel

cu douăzeci și trei de comune avea 29538 locuitori

	In 1910	In 1900
Cociuba	1436	1304
Ionești	2017	1728
Tinca	3826	3575

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile Székely și Réti din Marosvásárhely, (Plaza Széchenyi 49).

La cerere prezentăm și la provizorie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în ori ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang. — Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

Cercul Vascăului

cu 45 de comune avea 25368 locuitori

	In 1910	In 1900
Crișchior	3390	3021
Dumbrăveni	3560	3130
Poeni	3102	2732

Decreșterea populației ungurești se semnalează în toate părțile locuite de Români, sau în cazul cel mai rău pentru noi, sporul lor e disparent față de al Românilor.

Dela Români din Bucovina.

Congresul învățătorilor. — Populația Cernăuțului. — Volnicii ucraine.

Cernăuț. 3 Februarie.

Adunarea fruntașilor învățătorimii române din Bucovina a hotărât convocarea unui congres al tuturor învățătorilor români din țară. Congresul acesta se va ține duminică, în 12 Februarie 1911, la orele 11 a. m. în sala de tir din Răduși. Se va discuta situația politică din țară. Comitetul pregătitor invită căduros toată învățătorimea română, dar și pe ori și care Român din Bucovina să participe la acest congres.

Cernăuțul are după numărarea ce s'a finalizat înainte de câteva zile 83.865 locuitori și 3000 militari, deci dară aproape 90.000 locuitori. Numărul locuitorilor a crescut dela ultima numărare cu 19.802 suflete. Populațiunea se repartizează asupra diferitelor părți ale orașului în așa următor: în centrul orașului locuiesc 59.623 locuitori (numărul acestora a sporit dela ultima numărare cu 14.813 suflete). Horecea are 968 locuitori (se constată o sporire de numai 27 suflete). În Calicranca locuiesc 3167 locuitori, sporul e de 702 locuitori. Cococica are 6881 locuitori și a crescut populația cu 1339 suflete. În Măstărești s'au constatat 4966 suflete. Cifra sporului în cei zece ani din urmă e de 1312 suflete. Roșca, cea mai mare suburbie a Cernăuțului are 8268 suflete; sporul e de 1015 suflete.

Așteptăm cu nerăbdare publicarea rezultatului în ce privește naționalitatea. În centrul orașului întreg sporul de 14.813 suflete se va împărți între jidanii cari au sosit aici din toată lumea și între Rutenii galțieni. Un procent mic va aparține Nemților și Polonilor. Români vor fi bucuroși de a nu vor fi pierdut și din ce-au avut. În suburbii se va putea constata cât e procentul celor răpiți de valul înghițitor al slavismului.

În Horosăuți, aproape de Nistru, cuibul maziilor și rezesilor băstinași români, s'a petrecut pe la sfârșitul lui Ianuarie urmă oareă întâmplare caracteristică pentru provocările Ucrainților. În 22 Ian. a răpusat în Horosăuț proprietarul mare Ioan cav. de Zotta, din renumita familie românească a Zottenilor. Influența medului în care e condamnată să trăiască această familie românească, s'a văzut foarte bine cu ocazia aceasta. De frica Ucrainților, anunțurile funebre au fost tiprite numai nemțește. La înmormântare au participat trei preoți Români, doi preoți Rusi și un Ucrainț, vestitul agitator Teofil Draczyński din Toutri, care e rude între Români. La prohod a rostit parohul din Cucur mic, Gribovschi, ectenia românește și evanghelia a citit-o tot românește. Cântăreții au cântat răspunsurile tot în românește. Atunci s'a repezit Draczyński în ornate ca un turbat și l-a amenințat pe cântărețul Drabic, că-l va alunga, dacă va îndrăzni să mai rostească o vorbă românească. Spre mirare, tot poporul și preoții români au tăcut la această încalificabilă obraznicie a Ucraințului...

Această întâmplare ilustrează în mod clasic obraznicia Ucrainților, care caută să ne provoace la ori și ce prilej.

Ilustrate cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la »Librăria Tribunei«.

O însoțire economică.

Românii de pe valea Crișului Alb sânt preocupati de câteva săptămâni de idea unei însoțiri economice cu scop de a-și îmbunătăți starea materială și a ridica valoarea produselor lor agricole, emancipându-se pe cât le stă în putere de sub influența și concurența străinilor și a jidovimii în deosebi. Ideia acestei însoțiri nu mai e nouă, ea a fost sulevată de mai bine de un an de zile de tineretul ajuns astăzi în fruntea societății intelectualilor români din Brad, care este cel mai de seamă punct pe toată Valea Crișului. Din lipsa de vreme, poate, și a elementelor organizatoare și a mijloacelor, ideia a fost abandonată pe un timp. Un ziar local „Zardnă”, mulțumită unei indiscreții condamnable, a adus-o zilele trecute iarăș pe tapet, publicând un apel la adresa Românilor, pe cari îi cheamă cu glas ademenitor să se înșirue sub steagul lor pentru a începe lupta pe terenul economic. Ademeniți de fraza frumos sunătoare, s'a văzut o mișcare neobișnuită printre șirele Românilor și aveam toată nădejdea că se va pune odată capăt trăgării de până aici, și mult dorita însoțire economică se va înfăptui spre mulțumirea tuturor.

Din parte-ne am primit și noi cu simpatie mișcarea începută, dela care nădăjduiam nu numai ușurarea sortii materiale a țaranilor români, ci separarea economică pe care după ce o puteam cuceri prin vrednicia noastră, aveam cuvânt să începem, cu forțe înzecite, o luptă pe teren cultural. Așteptam deci numai adunarea ținută în 29 Ianuarie, luna trecută, să vedem ce măsuri se vor lua în perspectiva acestei însoțiri, căci dela aceste afirmații în primul rând, ținuta ce trebuia să observăm față de conducătorii ei. Adunarea a și avut loc în ziua pomenită și cu cuvenita rezervă am menționat-o și noi în numărul trecut, reliefând în primul rând surpriza neplăcută ce ne-a făcut prin amestecul străinilor aici, fapt pe care nu-l înțelegem și nu-l putem aproba.

„Autorizatul” dela Arad care în numărul său din 28 Ianuarie jubila făcând în teorie apologia luptei noastre naționale scrie: „Noi nu purtăm în țara asta o simplă luptă de împotrivire contra guvernului. Noi luptăm pentru însușirea temeliei vieții noastre naționale pentru însușirea dreptului nostru la această viață națională.

„În astfel de împrejurări rostul atingerilor noastre sociale cu neamurile cu cari locuim împreună, trebuie fără îndoială să se potrivească și ele acestei lupte pe viață și pe moarte”.

„Îngrijirea noastră națională trebuie să se arate în toate faptele vieții noastre de obște, în toate deprinderile noastre sociale și culturale”.

Acestea le profetia „Românul” din Arad abea acum o săptămână, cu toate acestea nu se știește să publice apelul adunării de străini, în numărul său de ieri, dându-ne încă odată dovada câtă depărtarea-i dela vorbe până la fapte și câtă pătrundere are „autorizatul” pentru nevoile neamului nostru.

Raportul publicat în coloanele lui ne întărește odată mai mult convingerea că stăm în fața unei însoțiri care nu prevede întărirea noastră economică, ci împănătă cu câteva elemente distructive, țintește tocmai nimicirea noastră.

Căci ce ar căuta altfel în acest comitet organizator un Mihăluș Sándor, Gáspár Armin, Adam Rezső, Popper Ignác, Molnár Lajos, Aner Imre, Benkő András, Hegyi Pál, Som Ernő, Seiler Károly, Szabó Lajos, Kilény Mihály și ceilalți mulți de obârșie discutabilă, în fruntea unei societăți, cu menirea bine determinată și cinstită românească? Ce au a face acești perciuțați; cari cea mai mare parte stau în fruntea unei școli de stat, pusă în coala gimnaziului românesc, a unei societăți montane, care pe lângă că exploatează populația românească, distruge — cu ingredientele chimicale otrăvitoare ce-i secretează facricile — fertilitatea ogoarelor pe întinderi de sute de kilometri, sau în fruntea unei bănci jidovite care

face concurență băncii românești; cu durerile țaranului nostru?

Pe toată întinderea Crișului, începând dela Podul Blăjenilor și până la Iosasi, pământul e numai al Românilor, ce caută deci străini în fruntea unei societăți economice, când ei nu fac nici un fel de economie, nici în casă nici afară de ea? S'au vom putea oare să fim atât de naivi ca să ne închipuim că ei vor ținti înaintarea și nu nimicirea noastră?

Când la știrea pomenitei însoțiri am răsuflat ușurați, eram în drept să credem că opera de mântuire a fost începută și așteptam în sfârșit să putem și noi zice cu toată convingerea, „nici un ac dela străini”. Eram îndreptățiți să credem că se va organiza un eredit pentru munca produselor agricole și înaintea tuturor, aceiași însoțire va lua în antepiză desfacerea acestor produse, pentru prețuri cari să răsplătească în mod omenesc munca amară a atâtor brațe istovite pentru îngrășarea străinilor obraznici și speculanți. A pune străinii în fruntea unei însoțiri de acest fel înseamnă să ataci însuși prisosul de muncă al oamenilor, condițiile lor private de existență, cu un cuvânt să-i distrugi economiceste, cea ce e tot atât ca și când i-ai omorî trupește și sufletește.

Rătăcirea însă nu vine de jos, ci dela cei săltați până la cărmă, căci deși miile de țărani crișeni nu sânt oameni cu carte, au o minte naturală și-s oameni turnați în stâncă, pe cari nu-i frânge nevoia, nici îi curmă valorile vremii, averi mari nu au, dar nici săraci nu sânt. Intotdeauna au găsit la ei răsunet glasurile de chemare și-n atâtea rinduri au dat dovezi despre destoinicia lor. Despre oamenii acestia zicea Eminescu într'un articol publicat în *Timpu* prin anii 1877: „Moțul din Ardeal e un om foarte cuminte: lui nu-i trebuie la negoț nici un fel de samsar, nici chiar banul. El face ciubere și donițe, trece în Țara-Ungurească și nu se mai încurcă ci le schimbă de-a dreptul pe grâu. Atâtea doniți de grâu pe o doniță de lemn. Atâtea ciubere de grâu pe un ciubar de lemn”.

Răul trebuie deci căutat înainte de toate la cei cari au pornit mișcarea printre Români și de munca aceasta ne scutește „autorizatul” din Arad, dându-ne printre cei dintâi pe drul *Pavel Oprîșa*. Ce a căutat oare acest domn profesor în adunarea din casina ovreiască, ținută pe sfârșitul lunei trecute? Să ne dea d-sa un răspuns, o soluție acceptabilă, căci noi nu-i găsim nici o scuză. Și-a îi perdut oare cumpătul într'atâta, încât să nu-l mai putem trece printre oamenii serioși, sau poate are în perspectivă iarăș o speculație, incompatibilă cu slujba ce împlinește, cum a fost cea cu terenurile de cărbuni din Tebea? Se reclamă o lămurire a opiniei publice, care dorește o orientare în vălmășagul de încurcături provocate de domnia sa. Nu tragem la înioală bună credința pușinilor aderenți cari îi formează falanga, ci avertizăm pe Români de bine să împiedice lumea de a lua parte la adunarea din 9 Februarie proiectată în casina jidovească „Coroana” din Brad. O abatere dela aceasta ar provoca de nou o încurcătură, de răul căreia vom trage nu numai noi ci și urmașii noștri, căci mântuirea nu ne poate veni dela străini, ci ne-am îngloba și mai mult în mocirla lor.

Toți cei cinștiți să fie pătrunși de adevărul...dela noi și prin noi înșine!

Al V-lea Matineu.

— „Crucea Albă”. — 8 Februarie n. —

Al V-lea matineu al domnișoarelor din sânul »Reuniunii femeilor române din Arad și provincie« va avea loc la 8 Februarie n. orele 6 seara, în hotelul »Crucea Albă«, — în vederea oaspeților străini, cari s'au anunțat la balul Reuniunii ce va avea loc la 9 Februarie n.

Programul matineului e următorul:

1. ROCOCO

comedie în 2 acte de Gy p

PERSONELE:

Dna Ecaterina Băleanu Dna Hermina Vasilon
Dra Sanda Băleanu Dra Florica Cioran

Di Dinu Băleanu
Di Titi Argintoianu
Servitoarea

Di Dr. T. Roxin
Di I. Giurgiu
Dra Aurica Burdan

2. Jocuri naționale, jucate de domnișoarele și domni:

a) *Brâulețul*: Stella Suciu, Anicuța Pop, Mărioara Trailescu, Livia Vătan, Angela Radovan, Georgina Pop.

b) *Zaralia*: Livia Vătan, Aurica Burdan, Zenuța Popovici, Viorica Ursu, Georgina Pop, Anicuța Pop.

c) *Invărtita*: Aurelia Păcurariu și Dr. Crișan, Florica Crișan și Dr. Cupu.

3. Doine cântate cu fluerul de dl Dr. Toni Bogdan.

4. Jocuri naționale, jucate de:

a) *"Hora"* în 3 figuri: Lilly Ardelean, Geny, Stella și Tibi Herbay, Letiția Ispravnic, Stella și Ionel Moldovan, Florica Pop, Florica Raicu, Zoe și Zeno Rozvan, Elvira și Hortensia Trăilescu, Tulia Vătan.

b) *"Ardeleana"*: Stella Herbay cu Zeno Rozvan, Florica Raicu cu Ionel Moldovan.

c) *"Brîul"*: Florica Raicu, Stella Moldovan, Zoe Rozvan, Tulia Vătan, Hortensia Trăilescu, Tibi și Stella Herbay.

d) *"Banul Mărdăcin"*: Lilly Ardelean, Tibi Herbay, Tulia Vătan, Stella Herbay, Stella Moldovan, Florica Raicu, Hortensia Trăilescu, Genny Herbay, Florica Pop, Tiți Ispravnic, Elvira Trăilescu.

6. Tablou vivant.

Loc rezervat în rândul prim 3 cor. Celelalte rânduri 2 cor. Loc de stat 1 cor.

Doamnele sânt rugate să depună pădruile în decursul reprezentărilor.

Inceputul la orele 6 seara.

Maghiarii și Români.

Sub acest titlu »Budapesti Hirlep« cel mai de frunte organ de publicitate ungurească scrie în numărul său de Sâmbătă. articolul de mai la vale, pe care-l dăm în traducere, ca publicul românesc să cunoască și în mod nemijlocit, din primul izvor, punctul de vedere ungurească.

»Contele Ștefan Tisza, în toastul său a spus că este o necesitate a istoriei universale, ca neamul ungurească și românesc să se înțeleagă și să găsească tărîmul de a putea munci umăr la umăr. Și și a dat expresia convingerii, că acum piederii obiective nu mai sunt, fiindcă românimea din țara asta poate găsi moartea de a se fixa în cadrele politice naționale maghiare și a națiunii politice maghiare fără a și pune în primăjdie existența națională, din contra pe lângă toată posibilitatea de dezvoltare a naționalității românești.

Abea va fi vre-un bărbat politic maghiar, care să nu vază clar și să nu iscălească pasagiul întâi din discursul lui Tisza: comunitatea de interese a Maghiarilor și a Românilor. Din partea ungurească, s'a rostit mai de multe ori dela locuri competente, asemenea declarații și opinia publică ungurească în toate nuanțele ei, li-a aprobat. Trebuie însă să constatăm faptul regretabil, că din partea Românilor numai rar, și numai ca timide revelații a câtorva capete luminate și prevăzătoare s'a recunoscut, că sunt mai importante, în ce privește viitorul amânduror neamuri, interesele lor comune, uneori identice, cari toate stătuiesc și îndeamnă la o înțelegere și conlucrare, decât antagonismul care naște dintr-o situație leală și probabil inalterabilă.

Trebuie însă să recunoaștem că nouă ne este mult mai ușor a judeca în mod obiectiv relațiile noastre față de neamul românesc și a distinge prin amărăciunea prejudecăților și urilor nutrite artificial importanța intereselor care ne unesc și trebuie să învingă disensiunile. Neamul nostru și-a găsit adecă aproape în întregime patria în cadrele statului maghiar și astfel aceea unită — ori două sute de mii Maghiari, pe cari soarta i-a făcut cetățenii României — ori cât de barbar sunt asupriți — nu pot forma pentru noi o tendință politică îndreptată împotriva României și în cazul cel mai extrem, ne pot îndemna numai la atâta, să cerem pentru frații noștri din Românie, să li-se recreeze cele mai elementare drepturi omenești.

Alta este însă situația Românilor. A treia parte a neamului lor trăiește pe teritoriul statului maghiar și partea aceasta este cea mai dezvoltată, atât în privința culturală cât și economică. În vremea epocii de or-

ganizare a statelor pe baze naționale împrejurarea asta naște în mod firesc năzuința ce și pune problema de a uni, cel puțin în marea sa majoritate, neamul românesc și astfel pune față în față interesele teritoriale ale statului maghiar și al integrității sale naționale.

E drept, că în situația dată, năzuința asta este pentru vremuri cari nu se pot prevedea, irealizabilă, și e clar dela întâia vedere, că între raporturile de azi de putere, o cădere și-o distrugere a statului maghiar nu ar trage după sine drept urmare realizarea visului de aur al Românilor: o **Dacoromânie** până la Tisza, că neapărat, cu căderea statului maghiar s'ar cufunda împreună toate statele mici balcanice, și în prima linie întâi România, în marea slavă. Dar aspirațiunile de rasă sânt totdeauna optimiste și însufiețirea de rasă vede numai atâta, că **dincolo de Carpați** sânt părți de țară în cari rasa lor e în majoritate și astfel în afară de dreptul istoric falsificat, mai pot cere și pe baza etnică puterea de stat, pe aceste teritorii, pe seama lor.

Așa se explică, cum deși politica externă a României s'a atârnat în mod consecvent la politica de pace și de status quo a triplei alianțe, a mers deci paralel cu interesul maghiar, în politica internă a cultivat totuși cu îngrijire totdeauna ideea unirii într'un singur stat a tuturor Românilor. Un eminent bărbat al lor politic, recunoscut într'un discurs rostit în Senat, pe față, că începând dela școala populară, până sus la academia de științe românească, orice factor cultural românesc să și dedice toate puterile pentru cultivarea acestei idei. Toate cărțile didactice românești, statui, tablouri etc. toate infierbântă iluziile Dacoromâniei. Cel ce a vizitat expoziția din București din 1906, a observat cu surprindere, că acea-tă sanguină tendință de rasă i-a cuprins și pe Români noștri mai circumspecți. În pavilionul reuniunilor culturale a Românilor noștri d'aci nu s'a văzut nici urma apartinerii lor la statul ungurească și locul obișnuitelor gravamine și tânguirii de asuprire l-a luat încrederea laudăroasă și provocătoare, care cu vădită tendință politică a desfășurat mirosul îmbătător despre puterea numerică și economică a Românilor din Ungaria și despre cuceririle lor uriașe în detrimentul rasei maghiare, în-naștea ochilor uimiți ai Românilor din România »liberă«.

Spectrul unirii naționale strălucește viu — chiar și inconștient în mintea conducătorilor politici ai Românilor din patrie, decăteori vreau să închege în program pretensiunile politice ale Românilor e azi. Din toate aceste programe reese reliefat, că tendința nu urmărește susținerea și egal îndreptărea naționalității ci **dominațiunea națională**, ceace recunoaște sincer faimoasa carte al i Popovici, care este biblia politicii naționale românești.

Iar dacă ne înălțăm cu câte un program din partea Românilor — cum e acum în urmă în memorandumul lui **Mihu** — care abandonează pretențiile pe față de drept public, nici în asta nu e mare mulțumită, pentru că în schimb formulează astfel de pretenții, cari nu slojesc decât izolării de rasă și în rezultatul final — sub rosa — conduc cu pași mai repezi la realizarea punctelor de drept public abandonate.

Așa interpretează, memorandumul de împăciuire a lui Mihu și presa românească, care accentuează, importanța năzuințelor lui Mihu din punct de vedere românesc și e gata să primească din mâna guvernului împlinirea pretențiilor formulate de dânsul, ca un mare pas spre scopul propus, dar de scop în uș: deplina autonomie națională — o spune pe față — românimea din patrie, în schimbul acestora nu poate abdice.

Oricât de neînșoios e deci, din punctul de vedere al celor mai bine pricepute interese de existență ale neamului românesc, unirea acestor două neamuri și crearea unei armonii frățești între ele: să fim totuși precauți și să nu ne îmbătăm cu nădejde frumoase că unu-două bărbați conducători români cu vederi largi, cari judecă dintr'un punct de vedere înălțat lucrurile, vor aduce așa cu graba mult dorită primăvară a împăării. Până când statul maghiar nu se va consolida pe deplin **din punct de vedere național** și politica izolării de rasă nu se sfârșește sub privirea osânditoare a faptelor zilnice: până când orice nădejde a izbânzii nu se va frînge de rezistența puternică a statului maghiar consolidat, omenește e de înțeles — poate nici nu e posibil altcum — că inima Românilor noștri din patrie să tresară mereu la visul, care nu se poate întrupa decât pe ruinele noastre.

Dacă am putea ajunge ca în părțile ardeleni, ungurimea împreună cu săsimea, să se ridice la o majoritate preponderantă numerică și să fie mai favorabil dislocată în mica patrie muntoasă; dacă atât în privința culturală cât și politică ar isbuti să se închege într'o nebiruită masă compactă: s'ar oferi dela sine unica bază reală a împăcării neamului ungurească cu cel românesc: o reducere benevolă a pretenziunilor românești la măsură, care să dea puțință împlinirii lor depline, fără nici o primejdie pentru unitatea statului maghiar.

Din datele privitoare la sporul natural și la emigrație putem deduce cu siguranță, că ultimul recensământ va înregistra o mare cucerire de teren, pe seama

ungurimei în Ardeal; deși ungurimea din Ardeal în luptele ei grele a fost lăsată aproape la puterile ei singure din partea puterii de stat. Aceste cifre vor putea poate convinge factorii hotărâtori, că ungurimea din Ardeal are capacitatea dezvoltării și o acțiune de stat conștientă, sistematică și creiată pe mai multe decenii, ar aduce cu siguranță după sine acea renaștere a ungurimei din Ardeal, care singură e capabilă să creeze pacea sinceră între neamul ungurească și românesc.

INFORMATIUNI.

ARAD 6 Februarie n. 1911.

— **Balul costumat din 9 Februarie a. c.** Prezidenta »Reuniunii femeilor române din Arad și provincie« d-na Letiția Oncu, a înviat tinerimea aradană la o constătuire, în urma căreia s'au angajat de aranșatori următorii domni:

Dr. Cornel Iancu, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Cornel Albu, Vasile Arjoca, D. Blidariu, I. Cociuban, Dr. Gheorghe Crișan, Dr. Ion Cupu, I. A. Dumă, E. Grădinariu, Sever Miclea, A. Moneran, Coriolan Monția, L. Nica, Petru Opresan, Ilie Papp, P. Paul, Dr. Silviu Pășcutiu, G. Petrișor, I. Brut Pecurariu, G. Popoviciu, N. Popa, Moise Popoviciu, V. Radu, Dr. Teodor Roxin, Iuliu Roșescu, A. Sebeșan, S. Sevicu, M. Sora, Dr. Ștefan Tămășdanu, Dr. Dimitrie Truția, Petru Ungureanu, M. Vaideanu.

— **Bilete de galerie pentru balul costumat din 9 Februarie se află la d-na L. Oncu, Pețofi u 1. Prețul la rândul I. 6 cor, rândul II 3 cor.**

— **Un român de 108 ani.** Ziarele ungurești aduc știrea că într'o comună din comitatul Turzii, *Felsőfüget* (?) a murit zilele trecute șranul Teodor *Hetea* în vârstă de 108 ani. Până înainte de moarte era în plenitudinea puterilor sale.

— **Cronje a murit.** Înainte cu un deceniu, lumea întreagă vorbea de numele acesta, a fost în urmă dat uitării, iar acum ni-se comunică, moartea vestitului general al Burilor. Petru Cronje. El fusese încă în 1881 șeful insurecției din Transvaal împotriva Englezilor. A fost în urmă membru în consiliul poporului și șeful suprem al indigenilor. Facea parte din conducătorii Burilor, când în 1896 Jameson, care a intrat cu armată pe pământul Burilor, a fost bătut și făcut prizonier cu oastea sa în-treagă. În 1899 la izbucnirea războiului sud-african a fost unul dintre comandantii armelor bure. Mafekingul și Kimberley-ul l-a asediat fără vre-un deosebit noroc. Atacul lui lor Methuen la Modder River l-a respins cu mult eroism. Dar artileria lordului Roberts l-a silit la retragere și Cronje în 27 Februarie 1900 s'a refugiat cu trei mii șeptesute de ostași în Parderberg, unde s'a ținut multă vreme vitejește, totuși a fost nevoit să depună armele. Ca prizonier a fost transportat pe insula Saint-Helene, iar după terminarea războiului s'a reintors în Transvaal, unde a trăit retras în cercul său familiar.

— **Chestia coeducației în școala noastră comercială din Brașov.** De câțiva ani încoace școala noastră comercială din Brașov a început a fi frecventată și de fete, cari au fost admise ca eleve ordinare, alătura cu băieții. Avem deja și câteva absolvente cu baccalaureat și și de prezent sunt înscrise câteva fete în toate 3 cursurile. Acum ziarele din capitală anunță că directorul suprem al școalelor comerciale, observând acest lucru — cu considerare că la noi în țară există școale sup. de comerț pentru fete — a supus chestia spre decizie institutului: dacă este sau nu admisibilă coeducația practică la școala din Brașov?

În cercurile pedagogice se așteaptă cu viu interes hotărârea ministrului în această chestiune.

— **Logodnă.** Dșoara Norica Comșa, fiica dlui jude investigator Nicolae Comșa din Lugoj, și Dr. Aurel Nyilvan, avocat în Șomcuta-mare, logodiți.

Felicitările noastre!

Câți locuitori are com. Brașovului. Din Brașov se comunică următoarele date noi despre recensământul dela 1 Ianuarie.

Bod 2586 suflete (față cu 2431), Feldioara 2755 (2527), Rotbav 1070 (967), Codlea 5033 (4439), Hălchiu 2668 (scădere față cu 2833 din 1900), Vulcă 1778 (1620), Sătulung, 7522 (dintre aceștia 1527 emigrați; la 1900 erau 6239), Zizin 1670 (1298), Orașul Brașov 39.678, jurul 66.789.

Așadar comitatul Brașovului numără 106.467 locuitori. Un spor de 10.912 în cei 10 ani din urmă.

Ciocniri în România. Din București ni-se scrie: În noaptea de Joi, 2 Februarie stil nou spre Vineri, 3 Februarie stil nou, între stațiunile Vințileanca și Ulmeni s'a întâmplat un accident între două trenuri de marfă în modul următor:

Dela un tren de marfă plecat din stația Vințileanca s'au desprins 7 vagoane pe linie și restul ajungând în stația Ulmei, nu s'a observat că trenul este sosit incomplet.

Dându-se atunci drumul unui alt tren de marfă din stațiunea Vințileanca s'a ciocit pe linie cu cele 7 vagoane.

Un șef de tren a fost omorât în acest accident, iar un focar, 2 frânari și un impiegat au fost ușor răniți.

Sticăciunile la vagoane și la linie nu sunt însemnate.

S'a început ancheta pentru stabilirea cauzelor adevărate ale accidentului și răspunderile.

Vineri s'a ciocnit în gara Buda o mașină izolată venind dela Ploiești, cu un tren de lucru ce staționa pe linia magaziei. Sticăciunile nu sunt însemnate.

N'au fost accidente de persoane.

Culpabilitatea cade în sarcina acărului postat la acul de intrare care a neglijat să întoarcă acele pentru primirea mașinei.

S'a deschis o anchetă.

Sub roatele trenului. Se anunță din Cașova, că baronul Iuliu Iósika, capelanul curții, episcopesci a fost Sâmbătă victima unui accident de tren. Capelanul mergea în fiecare Vineri în comuna din apropiere Legenjenihályi, ca să cunince elevii din seminarul de acolo. Sâmbătă, reîntorcându-se, a adormit în tren și când s'a deșteptat trenul era pus deja în mișcare. Tînărul preot a deschis ușa și a sărit din compartiment, dar spre nenorocire i-s'a acățat reverenda în scara vagonului și l-a tîrît sub roate. Trenul întreg a trecut peste el. Unul dintre călători, a văzut din fereastra vagonului teribila nenorocire și 6 tras frîna de alarmă. Trenul s'a oprit și i-s'au strîns membrul sfărâmate ale nenorocitului capelan, care expiase. Baronul Iósika, era de treizeci și trei de ani.

Manifestația studenților în drept din Paris. Alaltăeri studenții dela facultatea de drept din Paris au aranjat o demonstrație spontană în contra profesorului Wahl, pentru că acesta a picat o parte însemnată din studenții la examen. Voind să-și țină cursul, studenții au isbucnit în strigăte, întrerupând astfel cursul. Au petrecut apoi demonstrativ pe profesor până la locuință unde iau dat un sarivari. Manifestările continuându-se, profesorul a fost nevoit să-și deschidă cursul.

Atentat împotriva ministrului de finanțe persan. După cum se anunță din Teheran, ministrul de finanțe Sani ed Dauleh a căzut victima unui atentat comis de doi Ruși. Trei gloanțe de revolver au străbătut în corpul ministrului. După comunicatul medicilor bolnavul cu toate ranele grave, poate că va scăpa cu viață. Motivul ce a îndemnat pe cei

doi Ruși la faptă, nu se știe. Se crede că au fost inspirați și ar fi o război politică.

O critică adusă regelui Italiei Sublocotentul în disponibilitate Vianci, a scos zilele acestea o broșură scriind despre creșterea militară a poporului, și, în care își exprimă părerea de rău, că regele în loc să lucreze prin exemple pentru popor își pierde timpul cu numismatica. În urma acestei broșuri sublocotentul a fost pus sub cercetare disciplinară primind pedeapsă gravă din partea judecătoriei. Sentința a fost trimisă ministrului de război, care va hotărî în ultimul for asupra pedepsirii sublocotentului.

Revolta unor arestanți. Din Cîmpina (România) se anunță: Sâmbătă la amiază se împlinea osânda la o parte din deținuții dela Doftana cari fuseseră pedepsiți în urma unei revolte de acum două săptămâni și urma să li-se scoată fierele.

Pe când se proceda la scoaterea fierelor, o altă parte de deținuții ce se aflau în celule, au pătruns în interiorul închisorii.

Aci au eliberat pe toți deținuții și au spart porțile de fier pătrunzând în curtea închisorii unde s'au baricadat, amenințând și făcând un tumult îngrozitor.

Gardienii de abia s'au putut refugia în birouri.

Deținuții sînt foarte furioși și prin nici un mijloc n'au putut fi liniștiți.

Direcția închisorii a telefonat parchetului de Prahova și direcției generale a închisorilor.

Școala din Cheia — școală comunală. „Gazeta Transilvaniei“ primește din Bran următoarea știre tristă: În 31 Ianuarie n. 1911 notarul cercual Ax. Moșoiu a chemat reprezentanța comunei Moeciu-inferior la ședință ca să-i comunice hotărîrea ministrului (sigur bazată pe propunerea lui Szabó Elemér inspector din Făgăraș) că școala confesională din parohia Cheia, care aparține politicește comunei Moeciu inf., e prefăcută în școală comunală și reprezentanța comunală iute și degrabă să aleagă scaun școlar comunal pentru școala din Cheia, care apoi să-și înceapă lucrările conform legii.

Hotărîrea ministrului a surprins întreaga reprezentanță comunală și după o dezbateră serioasă a respins ordinul ministerial și a cerut revizuirea întregii cauze, că nu cumva să fie la mijloc vre-o eroare, comisă de vre-o parte oarecare cu rea intențiune.

În urma acestei știri pâr. Isaia Enescu, ca președinte al comitetului parohial din Cheia, i-se impune datoria să clarifice lumea alarmată din Bran, cum de s'a întâmplat lucrul? Protopopul și Consistorul știe de aceasta ori nu?

Căci ar fi trist lucru, dacă așa este cum ni-se scrie, și parohia Cheia să facă cel dintâi pas la decadența școlii române în Bran, unde toate școlile sînt confesionale.

Tipar fără cerneală! Iată: se poate! »Chambers Journal« a vestit, este mai mult de un an, această revoluție în meșteșugul tipografiei. »Technical World Magazine« zice »Frankf. Z.« dă o mulțime de amănunte. Se datorește întâmplărei. Un inginer englez scapă o monedă pe o masă unde făcea experiențe de electricitate. Voind s'o prinză, căci se rostogolea, a apăsător pe-o hârtie umedă supt care era o foaie de metal. Tot odată a trecut prin ban un curent electric, căci l'a atins de-o sîrmă neizolată. Pe hârtie s'a făcut chipul banului, limpede de tot și de culoare cafenie.

Sînt 12 ani de-atunci. Peste doi ani inginerul a fost tras folos din observația aceasta și-a putut tipări o carte fără cerneală. De-atunci lucrează la perfecționarea descoperirii și acuma e în stare de-a intra în întrebuintă pentru ziare, cărți, etc.

Acuma nu mai întrebuintează hârtie umedă, ci uscată, dar fabricată cu anume substanțe chimice în ea iar placa pe care se apasă hârtia o învâlește cu foi de

felurite metale, după colorarea ce vrea să capete. Poate tipări negru sau ori cu ce altă culoare.

Poate face și tablouri colorate, prin trichromie, în locul litografiei cum se face azi.

Se va înlătura deci partea cea mai murdară din tipografie, cerneala și locul va merge mult mai repede. Ba, maculatura, se poate lesne spăla prin electroliză și hârtia întrebuintă din nou.

Costume naționale. În vederea balului costumat ce va avea loc la 9 Februarie n. în Arad, se aduce la cunoștința celor doritori, că la »Librăria Tribuna« se află trei splendide costume naționale din România, broderie și țesătură de mână, în fir de aur, în întregime originale. Prețul fiecăruia 260 cor. Al treilea fără fir de aur, numai cu mătăsă și fluturi, 160 cor.

Se pot vedea în fiecare zi la librăria noastră.

»Balul costumat din Arad.« În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, se ia de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reunirii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

x Nou magazin de ceasornice și juvaere în strada Ion-Weitzer, edificiul școlii de fete. Serviciu prompt. Reparaturile ceasornicelor se efectuează pe lângă garanție. Cu deosebită stimă solicit sprijinul publicului, Vogel Laszlo, giuvaergiu și ciasornicar în strada Ion-Weitzer.

ECONOMIE.

Boemia și banca Austro-Ungară.

— Adunarea generală. —

Viena, 6 Februarie.

Am anunțat că banca Austro-Ungară și-a ținut Vineri, adunarea sa generală, și că tot cu acest prilej consiliul superior al băncii a redus discountul cu un $\frac{1}{2}\%$, dela 5 la 4 $\frac{1}{2}$. Cehii și-au afirmat însă pretențiile lor naționale privitoare la bancă cu o insistență mult mai mare decât s'a anunțat aceasta în ziarele finanței interesate germano-maghiaro-ovreiască. Adunarea generală a Băncii, care de obicei se reduce la un sec formalism, a fost de astădată teatrul unor aprige lupte politice și dacă pretențiile Cehilor au putut fi de astădată respinse, nu e exclus ca în viitor să nu aibă șanse de reușită, căci imputernicirea materială a Cehilor cucerește, prin îndârjită și conștientă muncă care caracterizează puterea de viață a rasei slave, tot mai mult terenul economic.

Secretarul general. Prauger, consilier aulic, dă cetire raportului anual.

A luat apoi cuvântul acționarul Lucian Brunner (boem) și a făcut diferite propuneri privitoare la schimbarea unor puncte din statute, cari regulează alegerea consilierilor, a cenzorilor și a licvidatorilor. Brunner cere garanții statutare pentru asigurarea drepturilor minorității boeme. Cuvântarea lui este des întreruptă de manifestații de displăcere ale majorității. A protestat că în adunările generale ale Băncii se amestecă motive politice.

Adunările generale în anii din urmă a devenit singurile formalități spectaculoase (Protestări viitoare. Strigăte La ordine! în rân-

durile majorității). În urmă a criticat pe consilierii Băncii, ceea ce a provocat iarăși vicioase contestări din partea Nemților și a Ungurilor. A criticat cu asprime felul conducerii Băncii. Când s'a întors spre Cehi și li-a strigat *să-și apere drepturile lor*, protestările s'au accentuat și mai energic și tumultuoase. Atmosfera era foarte înfierbântată. Oratorul a fost atacat cu strigăte de Pfui! și Abzug! pe de altă parte apărat cu aceeași energie de tovarășii săi. A terminat cu cuvintele: Cine primește propunerea mea acela promovează pacea și înțelegerea între poporul austriac. (Protestări furtunoase la majoritate.)

A luat cuvântul guvernorul băncii, Alexandru Popovics, consilier intim. Consiliul suprem, ca în trecut, și acum își ține de datorie să-și expună punctele sale de vedere. D. acționar, dorește să modifice dispozițiile stațiilor privitoare la alegerea consilierilor suprem și a censorilor. În debaterile grele ce au avut loc între cele două guverne privitoare la prelungirea privilegiului Băncii până la anul 1917 baza înțelegerii a fost ca întru nimic să nu se schimbe organizația de până acum a Băncii. (Aprobări). Adunarea generală dela 28 Decembrie anul trecut a luat la cunoștință această înțelegere și de-aceia consiliul superior, fără a intra în meritul propunerilor dlui acționar Brunner, vă roagă să binevoiti ale respinge. (Aprobări pe băncile majorității.)

Malinski, secretarul camerei de industrie și comerț din Praga, primește propunerile lui Brunner, la cari mai adaugă și unele amendamente. A zis: În urma cuvintelor dlui președinte, speranțele noastre sunt foarte puține, că justele pretențiuni ale Cehilor să fie de astădată satisfăcute. Majoritatea însă ar face bine să chibzuiescă, liniștit și calm, n'ar fi oare mai bine să fie cu mai multă preveniență față de Cehi. Politica nu are loc în adunare. Parlamentul și politica nu vor ști crea pacea și înțelegerea între Cehi și între Nemți. Doar s'ar putea găsi soluțiile păcii într-o instituție puternică cum e aceasta.

Discursul a fost frenetic aplaudat de Cehi și desaprobat de nemți, unguri și jidani.

A mai vorbit, consilierul intim Prader, contra propunerilor și președintele camerei din industrie și comerț din Praga, Bondy, sprijinind propunerile. Acesta a spus că *pretențiile Cehilor totuși vor triumfa.*

S'au pus pe urmă la vot propunerile Cehilor. Cehii și-au ridicat mâinile pentru și prețindeau că majoritatea e de partea lor. La urmă au cerut contraprobă, care le-a dovedit minoritatea. Cehii au primit cu indignare hotărârea enunțată.

Cu asta adunarea s'a terminat.

Târguri de cai de lux în Budapesta. În primă-ară vor avea loc două târguri de cai de lux în Budapesta, unul la 26 Martie, și pentru acesta se pot anunța cai până la 11 Martie, și altul la 23 Aprilie, cu termenul de anunțare până în 8 Aprilie. Doritorii de a expune cai să se adreseze la direcția (Lóvásárel-pórga-gatósága X Kerepesi ut 7) care le servește cu orice explicații.

Dividenda băncii Austro-Ungare. Banca Austro-Ungară plătește după fiecare acție pe jumătatea doua din 1910 (cuponul 63) 62 cor. 30 fil. dividendă.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare următoarele Călindare:

Calendarul „Minervei”

Prețul e 1-40 Cor. plus porto 72 fil. Călindarele se pot trimite numai ca pachet, ca să nu fie confiscate la poștă.

Calendarul Național a 40 fil. (5 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) cu șematism 50 fil (10 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) fără șematism 30 fil (10 fil. porto).

A apărut: în ediția „Carmen” (Prima Barbu) Calendarul dela Cloj pe anul 1911 cu un interesant cuprins și ilustrațiuni (August. Bunea, Prințesa Elisabeta, Balul costumat din Arad etc. Prețul 20 filerl).

Calendarul „Poporul Români” din Budapesta a 40 fil., plus 5 fil. porto.

„Lumea Ilustrată” 1-50 plus porto 20 fil.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30—80 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

I. Agârbiceanu. În întuneric. Nuvele a 2+20 fil. porto.

Radu Baltag. Feciorul și alte nuvele. a 150+20 fil. porto.

Mihail Lungianu. În sărbători. Nuvele a 150+20 fil. porto

Hai să rădem. Almanachul revistei Minerva ilustrată pe 1911 a 1+20 fil. porto.

Biblioteca Teatrului Național.

No 13 Shakespeare. Regele Lear Tragedie în 5 acte 25 tablouri. Tradusă de M. Miller-Vergil a 45 fil. + 10 fil. porto

Biblioteca Minervei a 30 fil. + 5 fil. porto.

No 95 Clara Tschudi. Tinerețea Mariei Antoaneta vol II

No 96 I. Boteni. Drumuri.

No 97. Sacher Masoch. Buni și răi (Gazetarii)

Biblioteca universală.

Nr. 1. N. Ţinc: „Monstrul” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 2. Conte Aulic de Echartshausen: „Pricina Răsvătirilor și Leacul lor” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 3. M. Eminescu: „Sărmanul Dionis”, nuvelă a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 4.5. Henryk Sienkiewicz: „O idilă în Savana” a 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 6. Emile Zola: „Sărbătoarea din Coqueville” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 7. Guy de Maupassant: „Nuvele” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 8-9. Leon Tolstoi: „Un desmoștenit al soartei” și „Romanul unui cal”, a 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Carol de Eckartshausen: „Isvoarele crimelor și posibilitatea de ale preînămpina” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Xavier de Maistre: „Tînăra Sibireană” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 12. Bernardin de St. Pierre: „Coliba indiană”, a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 13. Wilhelm Hauff: „Cerșetoarea dela Podul Artelor” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 14. Guy de Maupassant: „Nuvele” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 15-16. Mor Jokai: „Nuvele” a 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 17-18. N. G. Rădulescu Niger: „Jertfă”. a 75 fil. plus 10 fil.

Nr. 20. Alphonse Daudet: „Nuvele”. a 25 fil. plus 10 fil. porto.

Nr. 21. Honoré de Balzac: „Nuvele”. a 25 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 22, 23, 24 și 25. N. Rădulescu Niger: „Gelozie”. 1 cor. plus 10 f. porto.

Nr. 26 și 27. Alexandru Petöfi: Funia călăului a 50 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 28. Guy de Maupassant: „Nuvele” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 29, 30 și 31. Henryk Sienkiewicz. „Viața la sate” a 75 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 32, 33 și 34. Henryk Sienkiewicz. „Hania” roman a 75 fil. plus 10 fil. porto.

35, 36 și 37. Guy de Maupassant. „Pe apă” a 75 fil. plus 10 fil. pporto.

38, 39. Edgar Poe. „Nuvele” a 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 40 Theodor Körner. „Nuvele și povestiri duioase” a 25 fil. plus 5 fil. porto.

Guy de Maupassant. Pe apă. Traducere. a 1-50 plus 10 fil. porto.

Ivan Turgeneff. Memoriile unui om de prisos. a 80 fil. plus 10 fil. porto.

Henryk Sienkiewicz. Fără credință. Roman. a 3 Cor. plus 20 fil. porto.

Prin foc și sabie. Roman 4 volume costă cor. 3-75 plus 30 fil.

Să-l urmărim? Tradus de T. D.

Poșta Redacției.

A.M. (Bh.) La câteva șire nevinovate nu se poate răspunde într'un articol lung și cățimăș. Vă rugăm să reduceți dimensiunile corespondenței și o publicăm cu toată plăcerea. Nu înțelegem însă ce aveți să spuneți prin cuvintele „naș voi să se întoarcă roata vremii pe dos”. Vrea să fie o amenințare?

Redacția procedază întotdeauna independentă de registrele administrației. Interesele luptelor noastre naționale cer să nu ținem seamă dacă cineva este abonat. Amenințările, deci, nu pot prinde.

I. E. (Damstadt). S'a publicat și acela în „Tr. Pop.” — Salutări.

Poșta Administrației.

Ivan Lucăcel, Balșa. Am primit 7 cor. abonament pe quart. IV 1910

Zachei Graur. Am primit 10 cor. abonament până la 15 Aprilie 1911

Redactor responsabil: Kalló

„Tribuna” Institut geografic Minier de la Sibiu

MOBILE

bune și ieftine se află în renumită fabrică din Oradea-mare—Nagyvárad Kossuth (Sas)-u. nr. 7. alui

Reisz Miksa

Un candid. de avocat

află aplicare momentan la Dr. Coriolan Steer, avocat Tasnád (Sziágy m).

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficanți

mijlocește

Herzog Sándor

A B A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

„DOINA”

institut de credit și economii, societate pe acții în Câmpeni (Topánfalva).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai »DOINEI«, institut de credit și economii, societate pe acții în Câmpeni, se invită prin aceasta în virtutea §-ului 13 al statutelor societății la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Câmpeni, Marți, în 28 Februarie st. n. la 10 ore a. m. în localul institutului.

OBIECȚELE:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Prezentarea bilanțului anual, raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere; decideră asupra lor.
3. Alegerea direcțiunii pe un nou period de 6 ani.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere pe anul 1911.
5. Modificarea, resp. amplificarea §§. 13, 20, 22, 31, și 36 din statute.
6. Statorirea salarelor membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și a comisarului de zi.

Câmpeni, 24 Ianuarie 1911.

DIRECȚIUNEA.

Activa — Vagyon

bilanț cu 31 Dec. 1910 — Mérleg számla. 1910. dec. hó 31-én.

Pasiva — Teher

Cassa — Készpénz	5104.62		Capital societar — Részvénytőke	60000	—
Bon la alte bănci — Követelések más bankoknál	1335	6439.62	Fond de rezervă — Tartalékalap	40000	—
Cambii — Váltók	212649		Fond de rezervă special — Külön tartalékalap	32481.14	
Cambii cu acop. lip. — Jelzálogos váltók	619777	832426	Fond de penziuni — Nyugdíjalap	30076	102557.14
Imprumuturi hipotecare — Jelzálogos kölcsönök		120990	Depuneri spre fructificare — Betétek		643881.05
Obligațiuni cu cavenți — Kötvény kölcsönök		377	Reescont — Visszleszámítás		174960
Imprumuturi de cont-curent — Folyó számlák		3304	Cauțiuni — Óvadékok		17000
Efectele — Értékpapirok	17700		Depozite de cassă — Letétek		1538
Efecte cauțiunilor — Letéti értékpapirok	17000	34700	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék		60
Acțiuni de bănci — Idegen részvények		3685	Interese anticipate — Átmeneti kamatok		12335.46
Imobili (casa institutului) — Ingatlanok (saját ház)		33178.31	Diverși creditor — Hitelezők		350
Mobiliar — Berendezés	713.76		Profit curat — Tiszta nyereség		23364.78
după amortizare — leírás után	113.76	600			
		1035699.93			1035699.93

Spese — Kiadás

Contul Profit și pierdere — Nyereség- és veszteség számla.

Venite — Bevétel

Interese — Kamatok:			Interese: — Kamatok:		
după depuneri spre fruct. — betétek után	29338.30		după cambii de bancă — leszámított váltók után	70032.53	
după cambii reescontate — Visszleszámított			după imprumuturi hipotecare — jelzálogos köl-		
váltók után	12565.23		csönök után	10225.48	
după fondul de pens. — nyugdíjalap után	2755.60	44659.13	după imprumuturi pe obligațiuni — kötvé-		
Spese — Költségek:			nyek után	71.35	
salare — fizetések	6750		după efecte — értékpapirok után	755.80	
relut de cuartir — lakbérek	900		după cont-curent — folyószámlák után	197.05	81282.21
chirie — házbér	300		Proviziuni — Jutalékok		8219.25
registre, porto, diverse — nyomtatványok			Taxă de transcriere — Átiratási díj		12
postabér és egyebek	2134.33				
marce de prezentă — jelenléti díjak	1119	11203.33			
Dare — Adó:					
directă — egy nes	7238.63				
după depuneri — betéti kamatok után	2933.83	10172.46			
Amortizare: din mobilier — Leírások: berendezésből		113.76			
Profit curat — Tiszta nyereség		23364.78			
		89513.46			89513.46

Câmpeni, 31 Decembrie 1910.

Dr. Zosim Chirtop m. p.
director executiv.Traian Andreica m. p.
contabil.Teodor Orlea m. p.
contabil.

MEMBRI IN DIRECȚIUNE:

Romul Furdul m. p. Constantin Cothișel m. p. Nicolau Cothișel m. p. Vasile Chirtop m. p. Iuliu Poruțiu m. p. Dr. Basillu Preda m. p. prezident.

Raportul comitetului de supraveghiere către adunarea generală!

Comitetul de supraveghiere a »DOINEI«, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, examinând cărțile institutului, Bilanțul, Contul Profitului și al Perderilor, le-a aflat în ordine, exacte, asemenea controlând administrarea afacerilor în decursul anului de gestiune expirat, precum și proiectul direcțiunii, referitor la împărțirea profitului curat, este de acord cu propunerea direcțiunii și propune a se da atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere, absolutul.

Câmpeni, în 24 Ianuarie 1911.

Goia Demetriu m. p.
prezident.

Ioan Todea m. p.

Iosif Gomboș m. p.

Corcheș M. George m. p.

Vasile Andreș m. p.

A felügyelő-bizottságnak évi jelentése a közgyűléshez!

A »DOINA«, topánfalvi hitelintézet részvénytársaság felügyelő-bizottsága megvizsgálván az intézet könyveit, Mérlegét, Nyereség- és Veszteség számláját azokat teljes rendben találta, ugyszintén megvizsgálván az ügymenetet és az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó tervezését, ezt magáévá teszi és indítványozza, hogy úgy az igazgatóságnak mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadassék.

Topánfalván, 1911. január hó 24-én.

„CRIȘANA” institut de credit și economii societate pe acții în Brad

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »CRIȘANA« sunt invitați prin aceasta la a

III-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Brad, Duminică în 5 Martie 1911 st. n. la 2 ore d. a. în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe cari le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutinători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre gestiunea anului 1910 și aprobarea bilanțului.
4. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii venitului curat.

5. Darea absolutului pentru direcțiune și comitetul de supraveghere pe anul de gestiune expirat.

6. Fixarea prețului marcelor de prezență pro 1911 pentru membrii direcțiunii și a paușalului de călătorie pentru membrii comitetului de supraveghere.

7. Alegerea alor 4 membrii în direcțiune pe un period de 3 ani.

Se atrage atențiunea domnilor acționari asupra următoarelor dispozițiuni din statute:

§. 21. al. 2. Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutorii, curanzii prin curatorii lor, societățile, corporațiunile și institutele prin reprezentanții lor legali, chiar dacă aceștia din urmă nu ar fi acționari. § 22. »Numai acel acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în cărțile societății cu cel puțin 6 luni înainte de adunare și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta, pe lângă revers acțiile lor, eventual și dovezile de plenipotență, la cassa societății, eventual la locurile destinate de direcțiune. Avizul despre depunerea acțiilor la locurile destinate are să sosească cu 24 ore înainte de ținerea adunării».

În legătură cu cele cuprinse în §-ul din urmă notificăm, că pentru depunerea resp. primirea acțiilor și extradarea documentelor despre depuneri s'au designat resp. au fost rugate institutele: »Agricola« (Hunedoara) »Albina« (Sibiu) filiala Lugoj, »Ardeleana« (Orăștie), »Cassa de păstrare« (Mercurea), »Cassa de păstrare« (Seliște), filiala »Crișana« (Hălmagiu), »Decebal«, (Deva) »Ústredni banka« (Praga) și filiala Viena, »Vlădeasa« (B.-Huedin) și »Zărândeana« (Băița).

Brad, la 3 Februarie 1911 st. n.

DIRECȚIUNEA.

Activa — Vagyon	Contul bilanț cu 31 Dec. 1910. — Mérleg számla 1910 dec. hó 31-én.	Passiva — Teher.	
Cassa — Pénzkészlet — — — — —	25650 42	Capital societar — Részvénytőke — — — — —	200000 —
Bani în Giro-Conto la banca Austro-Ung. și la alte bănci		Fond de rezervă general — Általános tartalékalap *) —	140873 61
Oszttr.-Magy.-Bank és más pénzüzeteknél — — —	4403 33	Fond de rezervă special pentru pierderi — külön tartalék	
Cambii — Váltók — — — — —	705577 20	alap veszteségek számára — — — — —	9935 06
Cambii cu acoperire hipotecară — Jelzálogilag bizt. váltók — — — — —	405408 —	Fond de penziuni — Nyugdíjalap — — — — —	19649 21
	1110985 20	Depozite spre fructificare — Takarékbetétek — — —	1363936 49
Obligațiuni asig. cu ipotecă — Jelzálogkölcsonők — — —	415419 29	Reescont — Visszleszámitolás — — — — —	287492 —
Obligațiuni cu caventa. — Kötvénykölcsonők*) — — —	425593 06	Diversi creditori — Különféle követelő számlák — — —	8562 30
Lombard — Előlegek értékpapirokra — — — — —	3772 —	Inter. transitoare anticipate — Előre vett kölcsönkamatok	40272 30
Efecte — Értékpapírok — — — — —	30567 50	Profit net — Tiszta nyereség — — — — —	57404 97
Imobiliu — Ingatlanok — — — — —	106000 —		
Mobilier — Felszerelések — — — — —	4750 —		
Anticipațiuni — Előlegek — — — — —	1000 —		
Proteste — Óvások — — — — —	35 14		
*) O parte din ele sânt intabulate. — Ezen kötvények egy része jelzalogilag biztositva van.			
	2128175 94		2128175 94

*) Cu dotația din anul acesta va fi — Cor. 150.283 02
a f. évi dotációval lesz

Pierderi — Veszteség Contul Pierdere și Profit. — Nyereség és Veszteség számla. Nyereség — Venite

Interese de reescont — Visszleszámitolt váltó kamatok — — —	20047 65	Interese dela cambii — Váltókamatok — — — — —	67994 57
Interese de depuneri — Betétkamatok — — — — —	60423 81	Interese dela cambii hipot. — Jelzálog. bizt. váltó-kamatok	26258 79
Interese după fondul de penziuni — Kamatok a nyugdíj-alap után — — — — —	848 72	Interese dela oblig. hip. — Jelzálogkölcsonők kamatok	30710 18
Salare — Fizetések — — — — —	15233 27	Interese dela oblig. cu cav. — Kötvénykölcsonők kamatok	40541 83
Bani de cvartir — Lakbérék — — — — —	3328 —	Venit dela efecte — Értékpapírok jövedelme — — —	864 62
Marce de prezență — Jelenléti bárczák — — — — —	3025 —	Venit dela imobiliu. — Ház és haszonbérjövdelem — —	5804 94
Registre, tipărituri, porto, spese de birou etc. — Könyvek, nyomtatványok, postabér, irodai költségek stb. — — —	7325 68	Proviziuni — Jutalékok — — — — —	15520 38
Contribuțiune directă — Adók és illetek — — — — —	13458 69		
Dare după depuneri — Betétkamatadó — — — — —	6052 52		
Amortizare din mobilier — Leirás a felszerelésből — — —	547 —		
Profit net — Tiszta nyereség — — — — —	57404 97		
	187695 31		187695 31

Comșa m. p.
director executiv — vezérigazgató.

Brad, 31 Decembrie 1910

p. pa Ghișa m. p.
contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — IGAZGATÓSÁG:

Vasiliu Damian m. p. Cornel Lazar m. p. Dr. Teodor Pap m. p. Dionisiu Sida m. p. Ion Gernân m. p. Aron Roman m. p.
președinte — elnök. v-pres. — alelnök.

Ion Cutean m. p. Nicolau Bedea m. p. Romul Coțoiu m. p. Nicolau Obedău m. p. Petru Rimbaș m. p. Dr. Nicolau Robu m. p.

Comisiunea de supraveghere: — A Felügyelő bizottság:

Subscrisa comisiune de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului. — A felügyelő-bizottság jelen számlákat átvizsgálván, azokat rendben találta s összhangzásban az intézet könyveivel.

Brad, 3 Februarie 1911.

Gheorghe Părău m. p. Dominic Rațiu m. p. Savu Stănilă m. p. Niculau Popp m. p. Andron Bogdan m. p. Ion Perian m. p.
președinte — elnök.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet în repeșite rânduri am ținut ședințe și seconțări conștinuând pe aceasta cale, de administrarea corectă a averii institutului.
 Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1910 cu un profit curat de Cor. 7,404-97 l'am revizuit și ne-am convins, că e compus pe cele mai solide baze, deci Vă propunem să binevoiți a aproba bilanțul anului 1910 și a da atât Direcției, cât și Comitetului de supraveghiere absolutul.
 Cu privire la distribuirea profitului curat, Vă recomandăm spre primire propunerea Direcției.

Brad, la 3 februarie 1911.

Gheorghe Părau m. p.
 președinte — elnök

Andron Bogdan m. p.

Savu Stănilă m. p.

Tisztelt Közgyűlés!

Atulított felügyelő bizottság a múlt év folyamán több ízben tartott ülések és rovincsolások alkalmával, a társaság helyes ügykezeléséről szerzett tudomást.
 Az 1910 év végével 57,404 kor. 97 fil. tiszta nyereséggel lezárt mérleget megvizsgálta, s miután arról győződött meg, hogy az solid és realis alapon van összeállítva, indítványozza, miszerint a mérleget, helybenhagyni és úgy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak múlt évi működésükért a felmentvényt megadni méltóztassanak.
 A tiszta nyereség hováfordítása iránt tett igazgatósági indítványt elfogadásra ajánljuk.
 Kelt Brádon 1911 februar hó 3-án.

Ion Perlan m. p.

Nicolau Popp m. p.

Dominic Rațlu m. p.

Barabás Gergely
sculptor
Marosvásárhely.

Pregătește pelângă garanție, dușumele artistice, fără cr-pături și scutite de putrejun, statuete, paravane din gips și asbest tincueli cu cement și terezo plafoane din asbest, decoruri ex- și interne pentru edificii, din gips, cement, piatră și teracotă, iesle, bazine, din cement și beton, scări, ornamente pentru grădini și grote artistice, fântâni săritoare, știucături pentru boltiturile caselor. Lucrări bisericesti, cum și — statui după fotografie sau original. —



Florenthál Vilmos

clasiornicar și gluvaergiu
Sageșvár, Beyergasse No 16.

Depozit bogat de totfelul de
clasiornice de aur și argint
 precum și clasiornice de metal
 și nickel.

Articlii de argint de China.
 Ochelari și zwickeri de Rathenov.
 Reparaturile se execută solid și prompt.

Márton Tamás

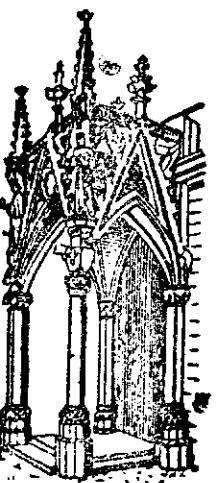
atelier cu mașini electrice pentru ascutire artistică și fabricare de cuțite
Marosvásárhely, Petőfi-tér 1.

Se recomandă pentru pregătirea și ascutirea oricărui soi de cuțite, ca cuțite pentru căsăpie; bucătărie; pentru masă și bricege, unelte pentru ciubotari și cojocari precum și ascutirea bricelor pre lângă prețuri convenabile și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a șase brice, barbierilor le socotesc taxa numai — pentru cinci. —



Nagy Sándor, sculptor, Arad Str. Kossuth No 4.
 In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. ::



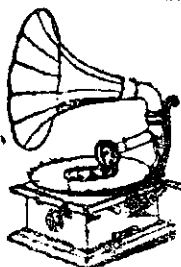
Execută și reparază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștinșios.

Mașini de scris IDEAL și ERICA
Gramofone

Mașini de cusut VERITAS
 (fabricație proprie) deasemenea cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la
specia listul: Barthelmie György

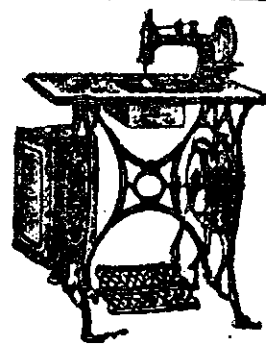


Brassó, Weisz M.-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier — — mehanic din Transilvania. — —

Atelier pentru reparat mașini speciale de scris, de ori-ce sistem și fabricație, deasemenea aparate mehanice fine etc.

Școală de scris cu mașina.



HOFFMANN SÁNDOR, Arad, Edificiul Teatrului.

Mare asortiment de:

Confecțiune p. dame

și

Paltoane de iarnă pentru băieți.

Stofe, catifele și materii pentru vestminte de casă.

Barcheturi, Tenise, Pânze și Albituri.

Cumpărare ocazională de câteva bucăți de

COVOANE PERZIANE.

Se primesc și doi învățăcei buni.

„Codrul“

institut de credit și economii, societate pe acții în Buteni (Körösbökény).

CONVOCARE.

Invităm pe domnii acționari ai institutului de credit și economii »CODRUL« la

a II-a adunare generală ordinară

care se va ține în Körösbökény (Buteni) la 15 Februarie st. n. orele 11 a. m. în localitățile institutului.

OBIECȚELE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghere pe anul 1910.
4. Eventuale propuneri în sensul §-ului 21 din statute.

Körösbökény, (Buteni), la 23 Ianuarie st. n. 1911.

DIRECȚIUNEA.

Dispozițiuni statutare: În adunarea generală au vot decisiv numai acei acționari, cari au fost induși în cartea acționarilor cel puțin cu 30 zile, — și au depus cu 24 ore — înainte de adunarea generală, acțiunile lor la cassa institutului, ori la institutele designate de direcțiune. Eventualele plenipotențe încă sunt a se depune la institut cu 24 ore înainte de adunarea generală, — căci la din contra nu vor fi considerate (§ 17).

Fiecare acție dă drept la un vot (§ 18). Plenipotențiatul trebuie să fie înșuși acționar al institutului. Nici un acționar nu poate avea mai mulți plenipotențați

Pe minoreni îi reprezintă tutorii, pe societăți, corporațiuni și institute le reprezintă reprezentanții lor legali și în cazul când aceștia n'ar fi acționari (§ 19).

Conform §-ului 17 din statute pentru primirea în depunerea a acțiilor am rugat institutele »Victoria« Arad și filiala ei din Világos — Șiria, »Crișana« din Brad și filiala ei din Nagyhalmagy: »Lunca« din Borosjenő.

Activa — Vagyon Contul bilanț cu 31 Dec. 1910 — Mérleg számla 1910. évi dec. hó 31-én. Pasiva — Teher

Cassa — Pénztár — — — — —	17191 55	Capital social — Részvénytőke 2000 acții à 50 cor. — —	100000 —
Imprumuturi cambiale — Váltókölcson — — — — —	445022 —	Fond de rezervă *) — Tartalékalap — — — — —	2858 —
Impr. camb. cu acop hip. — Jelz. bizt. váltók 347503 — —	792585 —	Fond de penziuni — Nyugdíjalap — — — — —	244 —
Cont curent — Folyó számla — — — — —	4156 90	Depuneri — Betétek — — — — —	235770 95
Debitori — Adósok — — — — —	12454 62	Reescont — Visszleszámítás — — — — —	495033 —
Casa proprie — Intézeti ház — — — — —	32000 —	Creditori — Hitelezők — — — — —	2522 37
Mobilier — Felszerelés — — — — —	1272 90	Contrib. rest la dep. — Be nem fizetett tőke kamatadó	472 67
Amortizare — Leírás — — — — —	1150 —	Interese transitorie anticipate — Előre felvett kamatok —	11322 60
		Profit transpus — 1909 Nyereség áthozat — — — — —	636 38
		Profit curat — Tiszta nyereség — — — — —	10378 10
		*) Cu dotația anului acestuia Fondul de rezervă va fi 6000 — Cor.	
	859238 07		859238 07

Debit — Kiadás Contul Perdere și Profit — Veszteég és nyereség számla Credit — Bevétel

Interese de depuneri — Betéti kamatok — — — — —	7439 81	Profit transpus — 1909 Nyereségáthozat — — — — —	636 38
Interese de reescont — Visszleszámítási kamatok 29978 80	37418 61	Interese de escont — Leszámítási kamatok 60734 69	60734 69
Salare — Fizetések — — — — —	4740 —	Interese de cont-curent — Folyó számla — — — — —	173 52
Bani de cvartir — Lakpénz — — — — —	400 —	Venitul casei institutului — Intézet-házjövedelme — — — — —	783 60
Chirie — Házbér — — — — —	700 —	Proviziuni și alte venituri — Jutaelek és más bevételek — — — — —	702 54
Spese de birou — Irodai költségek — — — — —	2203 67		
Porto — Porto — — — — —	501 09		
Dare directă și com. — Állami és községi adó 3256 18			
10 proc. dare după interese de depuneri — Tőke kamat adó (Betétek után) 743 96			
10 proc. dare după interese de cont-curent — Tőke kamatadó (folyószámla után) 1736			
Competință de timbru — Illeték — — — — —	1912 48		
Amortizare din Mobilier — Leírás a felszerelésből — — — — —	122 90		
Profit transpus — 1909 Nyereségáthozat — — — — —	636 38		
Profit curat — Tisztanyereség — — — — —	10378 10		
	63030 73		63030 73

Buteni, la 31 Decembre 1910.

St. Peneșiu m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA: — IGAZGATÓSÁG:

Sava Raicu m. p.
președinte.

Dr. George Popa m. p.
v.-președinte.

Dr. Aurel Grozda m. p.

Ioan Cosma m. p.

Alexandru Nica m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Subscrisul comitet de supraveghere a revidat contul bilanț și contul perdere și profit și le-a aflat în deplină consonanță cu cărțile institutului. — A felügyelő-bizottság jelen mérleg számlát átvizsgálván, azt rendben és az intézet könyveivel összhangzónak találta.

Buteni, în 4 Februarie 1911.

Patriciu Covaclu m. p.
prezident.

Romul Coțoiu m. p.

Virgil Antonescu m. p.

Emanoil Comșa m. p.